

EBA/GL/2021/14

22 Νοεμβρίου 2021

Κατευθυντήριες γραμμές

σε σχέση με την εσωτερική
διακυβέρνηση σύμφωνα με την οδηγία
(ΕΕ) 2019/2034

1. Υποχρεώσεις συμμόρφωσης και υποβολής εκθέσεων

Πλαίσιο αναφοράς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010¹. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων επενδύσεων, πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφώνονται με τις κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιγράφουν την άποψη της EAT σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας ή τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται το δίκαιο της Ένωσης σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές (όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010) για τις οποίες ισχύουν οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διεργασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στις επιχειρήσεις επενδύσεων.

Απαιτήσεις σχετικά με την υποβολή εκθέσεων

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT κατά πόσο συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή ειδιάλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 16.05.2022. Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στον δικτυακό τόπο της EAT, στην ηλεκτρονική διεύθυνση compliance@eba.europa.eu με την επισήμανση «EBA/GL/2021/14». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση για λογαριασμό της αρμόδιας αρχής τους. Οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση συμμόρφωσης πρέπει επίσης να αναφέρεται στην EAT.
4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 12)

2. Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αντικείμενο

5. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034², το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που πρέπει να θέτουν σε εφαρμογή οι επιχειρήσεις επενδύσεων σύμφωνα με τον Τίτλο IV, κεφάλαιο 2, ενότητα 2 της εν λόγω οδηγίας για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση.
6. Οι κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων που καθορίζονται στα άρθρα 9, 16, 23 και 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2014/65, στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2017/565 και στην κατ' εξουσιοδότηση οδηγία (ΕΕ) 2017/593.

Αποδέκτες

7. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές όπως αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο (viii) του κανονισμού (ΕΕ) 1093/2010 και ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 1093/2010 που είναι επιχειρήσεις επενδύσεων όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2014/65, που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 2 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και δεν πληρούν όλες τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν μικρές και μη διασυνδεδεμένες επιχειρήσεις επενδύσεων σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033.

Πεδίο εφαρμογής

8. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε σχέση με το πλαίσιο διακυβέρνησης των επιχειρήσεων επενδύσεων όπως απαιτείται σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034, συμπεριλαμβανομένης της οργανωτικής τους δομής και των αντίστοιχων γραμμών ευθύνης, των διαδικασιών εντοπισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αναφοράς όλων των κινδύνων³ τους οποίους αναλαμβάνουν ή ενδέχεται να αναλάβουν, καθώς και του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου.

² Οδηγία (ΕΕ) 2019/2034 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με την προληπτική εποπτεία επιχειρήσεων επενδύσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 2002/87/ΕΚ, 2009/65/ΕΚ, 2011/61/ΕΕ, 2013/36/ΕΕ, 2014/59/ΕΕ και 2014/65/ΕΕ

³ Οποιαδήποτε αναφορά σε κινδύνους σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτίθενται οι επιχειρήσεις επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων για τους πελάτες, των κινδύνων για την αγορά, των κινδύνων για την επιχείρηση επενδύσεων και των κινδύνων

9. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο στα πλαίσια του πεδίου εφαρμογής που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034.
10. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι να καλύψουν το σύνολο των υφιστάμενων μορφών διάρθρωσης του διοικητικού συμβουλίου και δεν προκρίνουν κάποια συγκεκριμένη δομή. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θίγουν τη γενική κατανομή αρμοδιοτήτων σύμφωνα με το εθνικό εταιρικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη διάρθρωση συμβουλίου που χρησιμοποιείται (ενιαίο ή διπλό διοικητικό συμβούλιο ή/και άλλη μορφή διάρθρωσης) στα διάφορα κράτη μέλη. Το διοικητικό όργανο, όπως ορίζεται στα σημεία (23) και (24) του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, θα πρέπει να νοείται ότι έχει διοικητικά (εκτελεστικά) και εποπτικά (μη εκτελεστικά) καθήκοντα⁴.
11. Οι όροι «διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα» και «διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα» χρησιμοποιούνται στο σύνολο του παρόντος εγγράφου χωρίς να γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένη δομή διακυβέρνησης, ενώ οι αναφορές στη διοικητική (εκτελεστική) ή εποπτική (μη εκτελεστική) αρμοδιότητα θα πρέπει να θεωρείται ότι αφορούν τα όργανα ή μέλη του διοικητικού οργάνου που είναι αρμόδια για τα αντίστοιχα καθήκοντα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Κατά την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το εθνικό τους εταιρικό δίκαιο και να προσδιορίζουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, το όργανο ή τα μέλη του διοικητικού οργάνου για τα οποία θα πρέπει να ισχύουν τα εν λόγω καθήκοντα.
12. Στα κράτη μέλη στα οποία το διοικητικό όργανο αναθέτει, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, τα εκτελεστικά καθήκοντα σε πρόσωπο ή σε εσωτερικό εκτελεστικό όργανο (π.χ. διευθύνων σύμβουλος, διοικητική ομάδα ή εκτελεστική επιτροπή), τα πρόσωπα που επιτελούν αυτά τα εκτελεστικά καθήκοντα και έχουν αναλάβει τη διαχείριση του ιδρύματος βάσει της εν λόγω ανάθεσης θα πρέπει να θεωρείται ότι ασκούν την εκτελεστική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου. Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, οποιαδήποτε αναφορά στο διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να νοείται ότι περιλαμβάνει επίσης τα μέλη του εκτελεστικού οργάνου ή τον διευθύνοντα σύμβουλο, όπως ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ακόμη και αν δεν έχουν προταθεί ή διοριστεί ως επίσημα μέλη του οργάνου ή των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης δυνάμει του εθνικού δικαίου.
13. Στα κράτη μέλη στα οποία ορισμένες αρμοδιότητες ασκούνται άμεσα από τους μετόχους, τα μέλη ή τους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων επενδύσεων και όχι από το διοικητικό όργανο, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι εν λόγω αρμοδιότητες και οι σχετικές αποφάσεις να συνάδουν, στο μέτρο του δυνατού, με τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στο διοικητικό όργανο.

ρευστότητας, των λειτουργικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των νομικών κινδύνων και των κινδύνων ΤΠ και των κινδύνων φήμης, των κινδύνων ΠΚΔ και των κινδύνων από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

⁴ Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας 2019/2034/ΕΕ

14. Οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για τον διευθύνοντα σύμβουλο, τον οικονομικό διευθυντή και τα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις είναι αμιγώς λειτουργικού χαρακτήρα και δεν παρατίθενται με στόχο την επιβολή του διορισμού των εν λόγω στελεχών ούτε τη δημιουργία αντίστοιχων θέσεων, εκτός εάν κάτι τέτοιο προβλέπεται βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου.

Ορισμοί

15. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται και ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) αριθ. 2019/2034 και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2033/2019 έχουν την ίδια έννοια και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Διάθεση ανάληψης κινδύνου το συγκεντρωτικό επίπεδο και τα είδη των κινδύνων που είναι πρόθυμη να αναλάβει μια επιχείρηση επενδύσεων στο πλαίσιο της ικανότητάς της για ανάληψη κινδύνων, και σύμφωνα με το επιχειρηματικό της μοντέλο, προκειμένου να επιτύχει τους στρατηγικούς στόχους της.

Διευθύνων σύμβουλος το πρόσωπο που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση και τον συντονισμό των συνολικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης επενδύσεων.

Εισηγμένες επιχειρήσεις επενδύσεων επιχειρήσεις επενδύσεων των οποίων τα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, κατά τα οριζόμενα στα σημεία (21) και (22) του άρθρου 4 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη⁵.

Επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου τα πρόσωπα στο ανώτατο ιεραρχικό επίπεδο που είναι επιφορτισμένα με την αποτελεσματική διαχείριση της καθημερινής λειτουργίας των ανεξάρτητων τμημάτων διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου.

Εποπτική ενοποίηση η εφαρμογή των εποπτικών κανόνων που ορίζονται στο άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΥ) 2019/2034 και στο άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033⁶

Θέση μέλους διοικητικού συμβουλίου θέση μέλους του διοικητικού οργάνου μιας επιχείρησης επενδύσεων ή άλλης νομικής οντότητας.

Ικανότητα ανάληψης κινδύνου το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που είναι σε θέση να αναλάβει μια επιχείρηση επενδύσεων δεδομένης της κεφαλαιακής βάσης της,

⁵ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349)

⁶ Παρακαλούμε συμβουλευτείτε επίσης τα κανονιστικά τεχνικά πρότυπα (RTS) σχετικά με την ενοποίηση επιχειρήσεων επενδύσεων σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034

των ικανοτήτων της όσον αφορά τη διαχείριση και τον έλεγχο κινδύνου και των κανονιστικών περιορισμών της.

Μέτοχος	πρόσωπα τα οποία κατέχουν μετοχές μιας επιχείρησης επενδύσεων ή, ανάλογα με τη νομική μορφή μιας επιχείρησης επενδύσεων, άλλοι ιδιοκτήτες ή μέλη της επιχείρησης επενδύσεων.
Μητρική επιχείρηση της ΕΕ	μητρική επιχείρηση επενδύσεων εγκατεστημένη στην ΕΕ, μητρική επιχείρηση επενδύσεων χαρτοφυλακίου εγκατεστημένη στην ΕΕ ή μητρική μικτή χρηματοοικονομική εταιρεία χαρτοφυλακίου εγκατεστημένη στην ΕΕ που πρέπει να συμμορφώνεται με τις εποπτικές απαιτήσεις με βάση την ενοποιημένη κατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033.
Νοοτροπία αντιμετώπισης κινδύνων	οι κανόνες, οι στάσεις και οι συμπεριφορές μιας επιχείρησης επενδύσεων που συνδέονται με την επίγνωση του κινδύνου, την ανάληψη κινδύνου και τη διαχείριση κινδύνου, καθώς και τα συστήματα ελέγχων που διαμορφώνουν τις αποφάσεις σχετικά με τους κινδύνους. Η νοοτροπία αντιμετώπισης κινδύνου επηρεάζει τις αποφάσεις της διοίκησης και των εργαζομένων κατά την άσκηση των καθημερινών δραστηριοτήτων και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους τους οποίους αναλαμβάνουν.
Οικονομικός διευθυντής	το πρόσωπο που είναι συνολικά αρμόδιο για τη διαχείριση των ακόλουθων δραστηριοτήτων: διαχείριση οικονομικών πόρων, οικονομικός προγραμματισμός και υποβολή χρηματοοικονομικών εκθέσεων.
Πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις	<p>τα πρόσωπα που ασκούν σημαντική επιρροή στη διοίκηση των επιχειρήσεων επενδύσεων αλλά δεν είναι ούτε μέλη του διοικητικού οργάνου ούτε ο διευθύνων σύμβουλος. Στα πρόσωπα αυτά περιλαμβάνονται οι επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου και ο οικονομικός διευθυντής, εφόσον αυτοί δεν είναι μέλη του διοικητικού οργάνου και άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις, σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά προσδιορίζονται από επιχειρήσεις επενδύσεων με γνώμονα την προσέγγιση βάσει κινδύνου.</p> <p>Στα άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις μπορούν να περιλαμβάνονται οι επικεφαλής σημαντικών επιχειρηματικών τομέων, υποκαταστημάτων εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου/της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών, θυγατρικών τρίτων χωρών και άλλων εσωτερικών τμημάτων.</p>
Προσωπικό	όλοι οι υπάλληλοι μιας επιχείρησης επενδύσεων και των θυγατρικών της σε ενοποιημένη βάση και όλα τα μέλη των αντίστοιχων διοικητικών οργάνων τους υπό τη διοικητική και εποπτική τους αρμοδιότητα.

3. Εφαρμογή

Ημερομηνία εφαρμογής

16. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν από τις 30 Απριλίου 2022.

4. Κατευθυντήριες γραμμές

Τίτλος Ι – αναλογικότητα

17. Κατά την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αρχή της αναλογικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 26 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και διευκρινίζεται περαιτέρω στον Τίτλο Ι των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης που θεσπίζεται από επιχειρήσεις επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ομίλων επιχειρήσεων επενδύσεων, συνάδει με το ατομικό προφίλ κινδύνου της επιχείρησης και του ομίλου και είναι ανάλογο με το μέγεθος και την εσωτερική τους οργάνωση, το επιχειρηματικό τους μοντέλο, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους και είναι επαρκές για την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων των σχετικών κανονιστικών απαιτήσεων και διατάξεων.
18. Για τους σκοπούς της προηγούμενης παραγράφου, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ποικιλία των διαφορετικών επιχειρηματικών μοντέλων βάσει των οποίων λειτουργούν οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι όμιλοι επιχειρήσεων επενδύσεων, ενδεικτικά ως σύμβουλοι επενδύσεων, διαχειριστές χαρτοφυλακίων, τόποι διαπραγμάτευσης, θεματοφύλακες, διαμεσολαβητές εκτέλεσης εντολών ή μεσίτες ασφαλίσσεων και άλλα. Συνεπώς, για να θεωρηθεί ότι το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης συνάδει με το ατομικό προφίλ κινδύνου της επιχείρησης και του ομίλου, είναι ανάλογο με το μέγεθος και την εσωτερική τους οργάνωση, ανάλογο με το επιχειρηματικό τους μοντέλο, κατάλληλο για τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους και επαρκές για την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων των σχετικών κανονιστικών απαιτήσεων και διατάξεων, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις επενδύσεων με πιο σύνθετη οργάνωση ή μεγαλύτερη κλίμακα θα πρέπει να έχουν πιο εξελιγμένο πλαίσιο διακυβέρνησης, ενώ οι επιχειρήσεις επενδύσεων με απλούστερη οργάνωση ή μικρότερη κλίμακα μπορούν να θέσουν σε εφαρμογή ένα απλούστερο πλαίσιο διακυβέρνησης. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι το μέγεθος ή η συστημική σημασία μιας επιχείρησης επενδύσεων δεν μπορούν, από μόνα τους, να είναι ενδεικτικά του βαθμού στον οποίο μια επιχείρηση επενδύσεων εκτίθεται σε κινδύνους.
19. Κατά την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 26 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και διευκρινίζεται περαιτέρω στην παράγραφο 20 αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η εφαρμογή αυτή δεν έχει ως αποτέλεσμα την άρση των κανονιστικών απαιτήσεων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων ή ότι η αρχή εφαρμόζεται κατά τρόπο που σημαίνει ότι δεν διασφαλίζονται το ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης, η σαφής οργανωτική δομή, οι επαρκείς μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου, η χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων και οι κατάλληλες πολιτικές αποδοχών.

20. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας και προκειμένου να εξασφαλίζεται η δέουσα εφαρμογή των κανονιστικών απαιτήσεων και των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:
- α. το μέγεθος από πλευράς ενεργητικού της επιχείρησης επενδύσεων και των θυγατρικών της εντός του πεδίου εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης,
 - β. εάν η αξία του ενεργητικού της επιχείρησης επενδύσεων εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων ενεργητικού της είναι κατά μέσο όρο ίση ή μικρότερη από 100 εκατομμύρια ευρώ κατά την τετραετία που προηγείται αμέσως του συγκεκριμένου οικονομικού έτους σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο α) του άρθρου 32 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034,
 - γ. το σύνολο του ενεργητικού υπό διαχείριση,
 - δ. εάν η επιχείρηση επενδύσεων είναι εξουσιοδοτημένη να διατηρεί χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία πελατών,
 - ε. τα περιουσιακά στοιχεία που προστατεύονται και τελούν υπό διαχείριση,
 - στ. τον όγκο των εντολών πελατών υπό διαχείριση,
 - ζ. τον όγκο των καθημερινών ροών διαπραγμάτευσης,
 - η. τη γεωγραφική παρουσία της επιχείρησης επενδύσεων και το μέγεθος των δραστηριοτήτων της σε περιοχές δικαιοδοσίας τρίτων χωρών,
 - θ. τη νομική μορφή της επιχείρησης επενδύσεων, μεταξύ άλλων αν η επιχείρηση επενδύσεων ανήκει σε όμιλο και, εάν ναι, την αξιολόγηση της αναλογικότητας που έχει διενεργηθεί για τον όμιλο,
 - ι. εάν πρόκειται για εισηγμένη επιχείρηση επενδύσεων,
 - ια. κατά πόσον η επιχείρηση επενδύσεων έχει λάβει έγκριση για τη χρήση εσωτερικών μοντέλων για τη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων (π.χ. προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων),
 - ιβ. τον τύπο των εγκεκριμένων δραστηριοτήτων, τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από την επιχείρηση επενδύσεων (π.χ. ενότητες Α και Β του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2014/65/ΕΕ) και άλλες υπηρεσίες (π.χ. υπηρεσίες εκκαθάρισης) που παρασχέθηκαν από την εταιρεία επενδύσεων,

- ιγ. το βασικό επιχειρηματικό μοντέλο και τη βασική επιχειρηματική στρατηγική, τη φύση και την πολυπλοκότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, καθώς και την οργανωτική δομή της επιχείρησης επενδύσεων,
 - ιδ. τη στρατηγική κινδύνου, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και το πραγματικό προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το αποτέλεσμα των αξιολογήσεων της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας στα πλαίσια της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ),
 - ιε. το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη χρηματοδοτική διάρθρωση της επιχείρησης επενδύσεων,
 - ιστ. το είδος των πελατών,
 - ιζ. την πολυπλοκότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων ή των συμβάσεων,
 - ιη. τα καθήκοντα που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης και τους διαύλους διανομής και
 - ιθ. τα υφιστάμενα συστήματα τεχνολογίας των πληροφοριών (ΤΠ), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων επιχειρησιακής συνέχειας και της εξωτερικής ανάθεσης καθηκόντων στον συγκεκριμένο τομέα.
21. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων που είναι νομικά πρόσωπα τα οποία διοικούνται από ένα μόνο φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να διαθέτουν εναλλακτικές ρυθμίσεις που να διασφαλίζουν τη χρηστή και συνετή διαχείριση αυτών των επιχειρήσεων επενδύσεων καθώς και την επαρκή συνεκτίμηση των πλαισίων εσωτερικής διακυβέρνησης.

Τίτλος II – ρόλος και σύνθεση του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών

1 Ρόλος και ευθύνες του διοικητικού οργάνου

22. Το διοικητικό όργανο πρέπει να έχει την τελική και συνολική ευθύνη για την επιχείρηση επενδύσεων και να ορίζει, να επιβλέπει και να λογοδοτεί για την εφαρμογή του πλαισίου διακυβέρνησης, όπως αναφέρεται ιδίως στα άρθρα 26, 28 και 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, εντός της επιχείρησης επενδύσεων που διασφαλίζει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της επιχείρησης επενδύσεων.
23. Τα καθήκοντα του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια, ούτως ώστε να γίνεται διάκριση μεταξύ των διοικητικών (εκτελεστικών) και των εποπτικών (μη εκτελεστικών) αρμοδιοτήτων. Η περιγραφή των ευθυνών και των καθηκόντων του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να τεκμηριώνεται εγγράφως και να εγκρίνεται δεόντως από το διοικητικό όργανο. Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να έχουν πλήρη

επίγνωση της δομής και των ευθυνών του διοικητικού οργάνου, καθώς και του καταμερισμού των καθηκόντων μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών του, ανάλογα με την περίπτωση.

24. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποτελεσματική αλληλεπίδραση μεταξύ των εποπτικών και των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων του διοικητικού οργάνου. Καθεμία από τις εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να παρέχει στην άλλη επαρκείς πληροφορίες, ώστε να έχουν αμφότερες τη δυνατότητα να επιτελούν τους αντίστοιχους ρόλους τους. Για την εξασφάλιση κατάλληλου συστήματος ελέγχων και εξισορροπήσεων, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του διοικητικού οργάνου δεν θα πρέπει να κατέχει δεσπόζουσα θέση ένα μόνο μέλος ή ένα μικρό υποσύνολο των μελών του.
25. Με την επιφύλαξη των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στο διοικητικό όργανο βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2014/65, οι αρμοδιότητες του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να περιλαμβάνουν τον καθορισμό, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής:
- α. της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής και των βασικών πολιτικών της επιχείρησης επενδύσεων με συνέπεια προς το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου λειτουργεί, λαμβάνοντας υπόψη τα μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά συμφέροντα και τη φερεγγυότητα της επιχείρησης επενδύσεων,
 - β. της συνολικής στρατηγικής κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου της, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών, λαμβάνοντας υπόψη το μακροοικονομικό περιβάλλον και τον κύκλο οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης επενδύσεων καθώς και τα μέτρα που διασφαλίζουν ότι το διοικητικό όργανο αφιερώνει επαρκή χρόνο σε ζητήματα διαχείρισης κινδύνου. Θα πρέπει να υπάρχει ένα επαρκές και αποτελεσματικό πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου με σαφή οργανωτική δομή και εύρυθμους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου. Αυτοί οι μηχανισμοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα μόνιμο και αποτελεσματικό τμήμα συμμόρφωσης και, όπου ενδείκνυται και αναλογικά σύμφωνα με τον Τίτλο Ι, εσωτερικές μονάδες διαχείρισης κινδύνου και ελέγχου με επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους για να εκτελούν τα καθήκοντά τους ανεξάρτητα και να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις στα πλαίσια της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Επίσης, θα πρέπει να τίθενται στόχοι αναφορικά με τη διαχείριση της ρευστότητας της επιχείρησης επενδύσεων.
 - γ. μιας πολιτικής αποδοχών η οποία συνάδει με τις αρχές περί αποδοχών που καθορίζονται στα άρθρα 26 και 30 έως 33 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και στις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034⁷,

⁷Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με την IFD (Investment Firm Directive/Οδηγία για τις επιχειρήσεις επενδύσεων)

- δ. των ρυθμίσεων που αποσκοπούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική διενέργεια των αξιολογήσεων της καταλληλότητας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, την καταλληλότητα της σύνθεσης και του σχεδιασμού διαδοχής του διοικητικού οργάνου, καθώς και την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του διοικητικού οργάνου⁸.
- ε. μιας διαδικασίας επιλογής και αξιολόγησης της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις⁹.
- στ. των ρυθμίσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της εσωτερικής λειτουργίας καθεμιάς από τις επιτροπές του διοικητικού οργάνου, εφόσον έχουν συσταθεί, με λεπτομερή περιγραφή των εξής:
- i. του ρόλου, της σύνθεσης και των καθηκόντων κάθε επιτροπής
 - ii. της κατάλληλης ροής πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων τεκμηρίωσης των συστάσεων και των συμπερασμάτων, και των διαύλων αναφοράς μεταξύ κάθε επιτροπής και του διοικητικού οργάνου, των αρμόδιων αρχών και άλλων μερών,
- ζ. μιας νοοτροπίας αντιμετώπισης των κινδύνων, σύμφωνα με την ενότητα 8 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, η οποία καλύπτει την επίγνωση κινδύνου και τη συμπεριφορά ανάληψης κινδύνου εκ μέρους της επιχείρησης επενδύσεων,
- η. μιας εταιρικής νοοτροπίας και εταιρικών αξιών, σύμφωνα με την ενότητα 9, που προάγουν την υπεύθυνη και δεοντολογική συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένου ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου,
- θ. μιας πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο επιχειρήσεων επενδύσεων, σύμφωνα με την ενότητα 10, και για το προσωπικό, σύμφωνα με την ενότητα 11 και
- ι. ρυθμίσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αριότητας των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικής αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και επιχειρησιακών ελέγχων και της συμμόρφωσης με τον νόμο και τα συναφή πρότυπα.
26. Κατά τη δημιουργία, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής των πτυχών που αναφέρονται στην παράγραφο 25, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να στοχεύει στη διασφάλιση ενός επιχειρηματικού μοντέλου και πλαισίων διακυβέρνησης – συμπεριλαμβανομένου ενός πλαισίου διαχείρισης κινδύνου – που λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν οι επιχειρήσεις επενδύσεων ή

⁸ Βλ. επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις.

⁹ Βλ. επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις.

τους κινδύνους τους οποίους ενέχουν ή θα μπορούσαν να ενέχουν για τρίτους¹⁰. Όταν λαμβάνονται υπόψη όλοι οι κίνδυνοι, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών παραγόντων κινδύνων για το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι οι τελευταίοι ενδέχεται να ωθήσουν τους εποπτικούς τους κινδύνους¹¹. Στους εν λόγω παράγοντες κινδύνου ΠΚΔ περιλαμβάνονται, π.χ. νομικοί κίνδυνοι στον τομέα του συμβατικού ή εργασιακού δικαίου, κίνδυνοι που σχετίζονται με πιθανές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή άλλοι παράγοντες κινδύνου ΠΚΔ που ενδέχεται να επηρεάσουν τη χώρα όπου βρίσκεται ένας πάροχος υπηρεσιών και την ικανότητά του να παρέχει τα συμφωνημένα επίπεδα υπηρεσιών.

27. Το διοικητικό όργανο πρέπει να επιβλέπει τη διαδικασία δημοσιοποίησης και τις ανακοινώσεις προς τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη και τις αρμόδιες αρχές.
28. Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να ενημερώνονται για τη συνολική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και την κατάσταση κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού περιβάλλοντος, καθώς και για τις αποφάσεις που λαμβάνονται και έχουν μείζονα αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης επενδύσεων.
29. Ένα μέλος του διοικητικού οργάνου μπορεί να είναι αρμόδιο για κάποιο τμήμα εσωτερικού ελέγχου, όπως αναφέρεται στον Τίτλο V ενότητα 18.1, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ανατεθεί στο εν λόγω μέλος άλλες εντολές που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου του μέλους αυτού και την ανεξαρτησία του τμήματος εσωτερικού ελέγχου.
30. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να παρακολουθεί, να επανεξετάζει σε περιοδική βάση και να αντιμετωπίζει τυχόν αδυναμίες που εντοπίζονται όσον αφορά την εφαρμογή των διεργασιών, των στρατηγικών και των πολιτικών οι οποίες συνδέονται με τις ευθύνες που απαριθμούνται στις παραγράφους 25 και 26. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης και η εφαρμογή του θα πρέπει να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται σε περιοδική βάση, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, όπως εξηγείται περαιτέρω στον Τίτλο Ι. Σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών που επηρεάζουν την επιχείρηση επενδύσεων, θα πρέπει να διενεργείται διεξοδικότερη επανεξέταση.
31. Όταν οι επιχειρήσεις επενδύσεων είναι νομικά πρόσωπα τα οποία διοικούνται από ένα μεμονωμένο φυσικό πρόσωπο σύμφωνα με το καταστατικό τους και την εθνική νομοθεσία, οι αναφορές σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές ως προς ένα διοικητικό όργανο θα πρέπει να ερμηνεύονται ως ισχύουσες για το μεμονωμένο πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την

¹⁰ Βλ. άρθρο 26 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034.

¹¹ Βλ. έγγραφο προβληματισμού της EAT σχετικά με τη διαχείριση ΠΚΔ κινδύνου και την εποπτεία που δημοσιεύτηκε σύμφωνα με την ΟΚΑ, άρθρο 98 παράγραφος 8 για την περιγραφή της κατανόησης της EAT σχετικά με τους ΠΚΔ κινδύνους, τους διαύλους μετάδοσης και τις συστάσεις για ρυθμίσεις, διαδικασίες, μηχανισμούς και στρατηγικές που πρέπει να εφαρμόσουν τα ιδρύματα για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των ΠΚΔ κινδύνων.

εφαρμογή εναλλακτικών ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της χρηστής και συνετής διαχείρισης μιας τέτοιας επιχείρησης επενδύσεων και την επαρκή συνεκτίμηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης.

2 Εκτελεστική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου

32. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης επενδύσεων και θα πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης.
33. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των στρατηγικών που καθορίζονται από το διοικητικό όργανο και να συζητά ανά τακτά χρονικά διαστήματα σχετικά την εφαρμογή και την καταλληλότητα των εν λόγω στρατηγικών με το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα. Η επιχειρησιακή εφαρμογή μπορεί να πραγματοποιείται από τη διοίκηση της επιχείρησης επενδύσεων.
34. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να επανεξετάζει κατά τρόπο εποικοδομητικό και να αξιολογεί με κριτικό πνεύμα τις προτάσεις, τις εξηγήσεις και την πληροφόρηση που λαμβάνει κατά την άσκηση της κρίσης του και τη λήψη των αποφάσεών του. Το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα θα πρέπει να υποβάλλει εμπειριστατωμένες εκθέσεις και να ενημερώνει το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα σε τακτική βάση και όταν απαιτείται χωρίς αναίτια καθυστέρηση σχετικά με τα συναφή στοιχεία για την εκτίμηση μιας κατάστασης, τους κινδύνους και τις εξελίξεις που επηρεάζουν ή που ενδέχεται να επηρεάσουν την επιχείρηση επενδύσεων, π.χ. σημαντικές αποφάσεις που αφορούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους κινδύνους που αναλαμβάνονται, την αξιολόγηση του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της επιχείρησης επενδύσεων, τη ρευστότητα και την υγιή κεφαλαιακή βάση καθώς και την αξιολόγηση των σημαντικών ανοιγμάτων κινδύνου που αναλαμβάνει.
35. Με την επιφύλαξη της μεταφοράς της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849/ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο εθνικό δίκαιο, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να ορίσει ένα από τα μέλη του σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 46 παράγραφος 4 της οδηγίας 9 (ΕΕ) 2015/849 ως υπεύθυνο για την εφαρμογή των νόμων, κανονισμών και διοικητικών διατάξεων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων πολιτικών και διαδικασιών καταπολέμησης της ΝΕΠΔ/ΧΤ στο ίδρυμα και σε επίπεδο διοικητικού οργάνου.

3 Εποπτική αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου

36. Στον ρόλο των μελών του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να περιλαμβάνεται η παρακολούθηση και η εποικοδομητική κριτική επανεξέταση της στρατηγικής της επιχείρησης επενδύσεων.

37. Με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου, το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να περιλαμβάνει ανεξάρτητα μέλη, όπως προβλέπεται στην ενότητα 9.3 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2013/36 και την οδηγία (ΕΕ) 2014/65.
38. Με την επιφύλαξη των ευθυνών που του ανατίθενται δυνάμει του ισχύοντος εθνικού εταιρικού δικαίου, το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει:
- α. να επιβλέπει και να παρακολουθεί τη λήψη αποφάσεων και μέτρων και να διασφαλίζει την αποτελεσματική εποπτεία του διοικητικού οργάνου υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου των επιδόσεων του σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, καθώς και της υλοποίησης της στρατηγικής και των στόχων της επιχείρησης επενδύσεων,
 - β. να επανεξετάζει κατά τρόπο εποικοδομητικό και να αξιολογεί με κριτικό πνεύμα τις προτάσεις και την πληροφόρηση που παρέχουν τα μέλη του διοικητικού οργάνου υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα, καθώς και τις αποφάσεις του,
 - γ. να εκπληρώνει κατάλληλα τα καθήκοντα και το ρόλο της επιτροπής κινδύνου και της επιτροπής αποδοχών, όταν δεν έχουν συσταθεί τέτοιες επιτροπές,
 - δ. να διασφαλίζει και να αξιολογεί σε περιοδική βάση την αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης της επιχείρησης επενδύσεων και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ανεπαρκειών που διαπιστώνονται,
 - ε. να επιβλέπει και να παρακολουθεί τη συνεπή υλοποίηση των στρατηγικών στόχων, της οργανωτικής δομής και της στρατηγικής κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και άλλων πολιτικών (π.χ. πολιτική αποδοχών) και του πλαισίου δημοσιοποίησης,
 - στ. να παρακολουθεί τη συνεπή εφαρμογή της νοοτροπίας αντιμετώπισης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων,
 - ζ. να επιβλέπει την εφαρμογή και τη διατήρηση ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου κώδικα και αποτελεσματικών πολιτικών για τον εντοπισμό, τη διαχείριση και τον περιορισμό των πραγματικών και των δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων,
 - η. να επιβλέπει την αρτιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και αναφοράς, καθώς και του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου ενός πλαισίου αποτελεσματικής και χρηστής διαχείρισης κινδύνου,
 - θ. να διασφαλίζει ότι οι επικεφαλής των τμημάτων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι σε θέση να ενεργούν ανεξάρτητα και, ασχέτως της ευθύνης υποβολής

αναφορών σε άλλα εσωτερικά όργανα, επιχειρηματικούς τομείς ή μονάδες, να μπορούν να διατυπώνουν προβληματισμούς και να προειδοποιούν απευθείας το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, σε περίπτωση που η επιχείρηση επενδύσεων επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί από δυσμενείς εξελίξεις όσον αφορά τον κίνδυνο και

- ι. να παρακολουθεί την εφαρμογή του σχεδίου εσωτερικού ελέγχου, έπειτα από την προκαταρκτική συμμετοχή των επιτροπών κινδύνου και ελέγχου, εφόσον αυτές έχουν συσταθεί.

4 Ρόλος του προέδρου του διοικητικού οργάνου

39. Ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να καθοδηγεί το διοικητικό όργανο, να συμβάλλει στην εξασφάλιση της αποδοτικής ροής των πληροφοριών, τόσο εντός του διοικητικού οργάνου όσο και μεταξύ του διοικητικού οργάνου και των επιτροπών του, εφόσον έχουν συσταθεί, ενώ θα πρέπει επίσης να είναι αρμόδιος για την αποτελεσματική συνολική λειτουργία του.
40. Ο πρόεδρος θα πρέπει να ενθαρρύνει και να προάγει τη διεξαγωγή ανοιχτής συζήτησης με κριτικό πνεύμα και να διασφαλίζει ότι οι αποκλίνουσες απόψεις μπορούν να εκφράζονται και να συζητούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
41. Σε περίπτωση που επιτρέπεται στον πρόεδρο να αναλαμβάνει εκτελεστικά καθήκοντα, η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να θέτει σε εφαρμογή μέτρα για τον μετριασμό τυχόν δυσμενών επιπτώσεων στο σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων της (π.χ. είτε ορίζοντας επικεφαλής μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ανεξάρτητο ανώτερο διοικητικό στέλεχος, είτε μεριμνώντας για τη συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού μη εκτελεστικών μελών στη σύνθεση του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα). Ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα σε μια επιχείρηση επενδύσεων δεν πρέπει να ασκεί ταυτόχρονα καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου στην ίδια επιχείρηση επενδύσεων, εκτός εάν δικαιολογείται από την επιχείρηση επενδύσεων και έχει εξουσιοδοτηθεί από τις αρμόδιες αρχές.
42. Ο πρόεδρος θα πρέπει να καθορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων και να διασφαλίζει ότι τα ζητήματα στρατηγικής σημασίας συζητούνται κατά προτεραιότητα. Θα πρέπει ακόμη να εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις του διοικητικού οργάνου λαμβάνονται σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης και να μεριμνά για την έγκαιρη παραλαβή των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών πριν από τη συνεδρίαση.
43. Ο πρόεδρος του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να συμβάλλει στη σαφή κατανομή καθηκόντων μεταξύ των μελών του διοικητικού οργάνου και στην εξασφάλιση αποδοτικής ροής πληροφοριών μεταξύ τους, ούτως ώστε να παρέχεται στα μέλη του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα η δυνατότητα να συνεισφέρουν εποικοδομητικά στις συζητήσεις και να ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους σε ορθή βάση και κατόπιν επαρκούς πληροφόρησης.

5 Επιτροπές του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα

5.1 Σύσταση επιτροπών

44. Σύμφωνα με το άρθρο 28 της IFD (Investment Firm Directive/Οδηγία για τις επιχειρήσεις επενδύσεων) και εκτός αν άλλως ορίζεται από το εθνικό δίκαιο,¹² οι επιχειρήσεις επενδύσεων με αξία ενεργητικού εντός και εκτός ισολογισμού πάνω από 100 εκατομμύρια ευρώ κατά μέσο όρο κατά την τετραετία που προηγείται αμέσως του συγκεκριμένου οικονομικού έτους πρέπει να συστήσουν επιτροπές κινδύνου και αποδοχών για να συμβουλεύουν το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και να προετοιμάζουν τις αποφάσεις που θα ληφθούν από αυτό το όργανο.
45. Όταν δεν έχει συγκροτηθεί επιτροπή κινδύνου, οι αναφορές ως προς αυτήν την επιτροπή σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να ερμηνεύονται ως αναφορά στο διοικητικό όργανο στα πλαίσια της εποπτικής του αρμοδιότητας.
46. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων μπορούν, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται στον Τίτλο Ι των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, να συγκροτούν και άλλες επιτροπές (π.χ. για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, επιτροπές δεοντολογίας, συμπεριφοράς και συμμόρφωσης).
47. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν τη σαφή κατανομή και τον καταμερισμό των καθηκόντων και των εργασιών μεταξύ των εξειδικευμένων επιτροπών του διοικητικού οργάνου. Κάθε επιτροπή θα πρέπει να έχει καταγεγραμμένη την εντολή, συμπεριλαμβανομένου του πεδίου αρμοδιοτήτων της, από το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και να έχει θεσπίσει κατάλληλες διαδικασίες εργασίας.
48. Οι επιτροπές θα πρέπει να στηρίζουν την εποπτική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένους τομείς και να διευκολύνουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ενός πλαισίου χρηστής εσωτερικής διακυβέρνησης. Η ανάθεση αρμοδιοτήτων σε επιτροπές δεν απαλλάσσει σε καμία περίπτωση το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα από τη συλλογική άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του.

5.2 Σύσταση των επιτροπών¹³

49. Σε όλες τις επιτροπές ο πρόεδρος θα πρέπει να είναι ένα μη εκτελεστικό μέλος του διοικητικού οργάνου το οποίο θα έχει αντικειμενική κρίση.

¹² Σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 απαιτείται από τις επιχειρήσεις επενδύσεων που δεν πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 32 παράγραφος 4 στοιχείο α) να συστήσουν επιτροπή κινδύνου, αποτελούμενη από μέλη του διοικητικού οργάνου που δεν ασκούν εκτελεστικές λειτουργίες στη σχετική επιχείρηση επενδύσεων.

¹³ Η παρούσα ενότητα θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2013/36 και την οδηγία (ΕΕ) 2014/65.

50. Τα ανεξάρτητα μέλη¹⁴ του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να έχουν ενεργό συμμετοχή στις επιτροπές.
51. Όταν οι επιτροπές πρέπει να συσταθούν σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034 ή το εθνικό δίκαιο, σύμφωνα με την γενική αρχή θα πρέπει να αποτελούνται από τουλάχιστον τρία μέλη και να έχουν τουλάχιστον ένα ανεξάρτητο μέλος, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται στον Τίτλο Ι του παρόντος εγγράφου και στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της EAT και της ESMA σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις. Όταν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός μελών στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα για να διασφαλιστεί η ορθή σύνθεση των επιτροπών όπως ορίζεται στην παρούσα ενότητα, τα καθήκοντα της επιτροπής μπορούν να ανατεθούν σε ένα μέλος του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, το οποίο υποστηρίζεται κατά περίπτωση και από προσωπικό. Οι επιτροπές μπορούν να αποτελούνται από την ίδια ομάδα μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται στον Τίτλο Ι και τον αριθμό των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού οργάνου κατά την άσκηση της εποπτικής του αρμοδιότητας, καθώς και την ειδική πείρα, τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται ατομικά ή συλλογικά για τις επιτροπές. Το σκεπτικό για τη σύνθεση των επιτροπών θα πρέπει να τεκμηριώνεται.
52. Οι επιτροπές κινδύνου θα πρέπει να απαρτίζονται από μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου, υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, της εν λόγω επιχείρησης επενδύσεων. Η σύνθεση της επιτροπής αποδοχών θα πρέπει να συνάδει με την ενότητα 2.3 των κατευθυντήριων γραμμών της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών¹⁵.
53. Ο πρόεδρος της επιτροπής κινδύνου θα πρέπει να είναι ένα ανεξάρτητο μέλος, όπου αυτό είναι εφικτό. Τα μέλη της επιτροπής κινδύνων θα πρέπει να διαθέτουν, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, τις κατάλληλες γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρογνώση όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής, τις απαιτήσεις καταλληλότητας και τις πρακτικές διαχείρισης και ελέγχου των κινδύνων. Σε όλες τις επιχειρήσεις επενδύσεων, η προεδρία της επιτροπής κινδύνου δεν πρέπει να ανατίθεται ούτε στον πρόεδρο του διοικητικού οργάνου ούτε στον πρόεδρο κάποιας άλλης επιτροπής.

5.3 Διεργασίες των επιτροπών

54. Οι επιτροπές θα πρέπει να υποβάλλουν αναφορές σε τακτική βάση στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.
55. Οι επιτροπές θα πρέπει να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με κατάλληλο τρόπο. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 51, η αλληλεπίδραση αυτή θα μπορούσε να λαμβάνει τη μορφή πολλαπλής συμμετοχής έτσι ώστε ο πρόεδρος ή ένα μέλος μιας επιτροπής να μπορεί επίσης να είναι μέλος μιας άλλης επιτροπής.

¹⁴ Όπως ορίζονται στην ενότητα 9.3 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2013/36 και την οδηγία (ΕΕ) 2014/65.

¹⁵ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034

56. Τα μέλη των επιτροπών θα πρέπει να συμμετέχουν σε ανοιχτές συζητήσεις με κριτικό πνεύμα, στο πλαίσιο των οποίων οι αποκλίνουσες απόψεις συζητούνται κατά τρόπο εποικοδομητικό.
57. Οι επιτροπές θα πρέπει να καταγράφουν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων των επιτροπών, καθώς και τα κυριότερα αποτελέσματα και συμπεράσματά τους.
58. Η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει τουλάχιστον:
- α. να έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες και τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του ρόλου της, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών και δεδομένων από συναφή εταιρικά και ελεγκτικά τμήματα (π.χ. νομικό τμήμα, οικονομικό τμήμα, τμήμα ανθρώπινων πόρων, τμήμα ΤΠ, τμήμα εσωτερικού ελέγχου, τμήμα διαχείρισης κινδύνων, τμήμα συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη συμμόρφωση σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και συγκεντρωτικές πληροφορίες σχετικά με ύποπτες αναφορές συναλλαγών και παράγοντες κινδύνου ΝΕΠΔ/ΧΤ),
 - β. να λαμβάνει τακτικές εκθέσεις, ad hoc πληροφορίες, ανακοινώσεις και γνωμοδοτήσεις από τους επικεφαλής των τμημάτων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά το υφιστάμενο προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, τη νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων και τα όρια κινδύνου της, καθώς και τυχόν σημαντικές παραβάσεις¹⁶ που ενδέχεται να έχουν προκύψει, με λεπτομερείς πληροφορίες και συστάσεις για τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί, που πρέπει να ληφθούν ή που προτείνονται για την αντιμετώπισή τους. Θα πρέπει περιοδικά να επανεξετάζει και να αποφασίζει σχετικά με το περιεχόμενο, τη μορφή και τη συχνότητα των πληροφοριών αναφορικά με τον κίνδυνο που πρέπει να της κοινοποιείται και
 - γ. όπου κρίνεται αναγκαίο, να εξασφαλίζει τη δέουσα συμμετοχή των τμημάτων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και άλλων σχετικών τμημάτων (τμήμα ανθρώπινων πόρων, νομικό τμήμα, οικονομικό τμήμα) εντός των αντίστοιχων πεδίων εμπειρογνώσιας τους ή/και να ζητά συμβουλές από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

5.4 Ρόλος της επιτροπής κινδύνου

59. Εφόσον έχει συσταθεί επιτροπή κινδύνου, αυτή θα πρέπει τουλάχιστον:
- α. να συμβουλεύει και να υποστηρίζει το διοικητικό όργανο κατά την άσκηση της εποπτικής του αρμοδιότητας όσον αφορά τη συνολική τρέχουσα και μελλοντική

¹⁶ Όσον αφορά σοβαρές παραβάσεις στον τομέα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανατρέξτε επίσης στις κατευθυντήριες γραμμές που θα εκδοθούν βάσει του άρθρου 117 παράγραφος 6 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, διευκρινίζοντας τον τρόπο συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, ιδίως σε σχέση με τις διασυνοριακές ομάδες και στο πλαίσιο του εντοπισμού σοβαρών παραβιάσεων των κανόνων πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και να βοηθά το διοικητικό όργανο να επιβλέπει την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής, ώστε να διασφαλίζει ότι συνάδει με τους επιχειρηματικούς στόχους, την εταιρική κουλτούρα και τις αξίες της επιχείρησης επενδύσεων,

- β. να συνδράμει το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα στην επίβλεψη της εφαρμογής της στρατηγικής κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και των αντίστοιχων ορίων που έχουν τεθεί,
- γ. να επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών για τη διαχείριση κεφαλαίου και ρευστότητας, καθώς και για όλους τους άλλους σχετικούς κινδύνους μιας επιχείρησης επενδύσεων, όπως ο κίνδυνος για τους πελάτες, ο κίνδυνος για την αγορά, ο κίνδυνος για τις επιχειρήσεις, ο λειτουργικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του νομικού κινδύνου και του κινδύνου ΤΠ) και ο κίνδυνος φήμης, ούτως ώστε να αξιολογεί την επάρκειά τους έναντι της εγκεκριμένης στρατηγικής κινδύνου και διάθεσης ανάληψης κινδύνου,
- δ. να απευθύνει στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα συστάσεις σχετικά με τις απαραίτητες προσαρμογές της στρατηγικής κινδύνου οι οποίες προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης επενδύσεων, εξελίξεις στην αγορά ή συστάσεις που διατυπώνονται από το τμήμα διαχείρισης κινδύνου,
- ε. να παρέχει συμβουλές σχετικά με τον διορισμό εξωτερικών συμβούλων, οι οποίοι ενδέχεται να αποφασιστεί να προσληφθούν κατά την άσκηση της εποπτικής αρμοδιότητας για την παροχή συμβουλών ή υποστήριξης,
- στ. να εξετάζει διάφορα πιθανά σενάρια, συμπεριλαμβανομένων σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, προκειμένου να αξιολογεί την πιθανή αντίδραση του προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων σε εξωτερικά και εσωτερικά γεγονότα,
- ζ. να επιβλέπει την ευθυγράμμιση μεταξύ, αφενός, όλων των σημαντικών χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες και, αφετέρου, του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Η επιτροπή κινδύνου, εφόσον έχει συσταθεί, θα πρέπει να αξιολογεί τους κινδύνους που συνδέονται με τα προσφερόμενα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και τις υπηρεσίες και να λαμβάνει υπόψη την αντιστοιχία μεταξύ των τιμών που καθορίζονται για τα εν λόγω προϊόντα και τις υπηρεσίες και των κερδών που αποκομίζονται από αυτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες και
- η. θα πρέπει να αξιολογεί τις συστάσεις των εσωτερικών ή εξωτερικών ελεγκτών και να παρακολουθεί τη δέουσα εφαρμογή των μέτρων που έχουν ληφθεί.

60. Η επιτροπή κινδύνου θα πρέπει να συνεργάζεται με άλλες επιτροπές των οποίων οι δραστηριότητες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στη στρατηγική κινδύνου (π.χ. επιτροπές αποδοχών, εφόσον έχουν συσταθεί) και να διατηρεί τακτική επικοινωνία με τα τμήματα του

συστήματος εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης επενδύσεων, και ειδικότερα με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου.

Τίτλος III – πλαίσιο διακυβέρνησης

6 Οργανωτικό πλαίσιο και οργανωτική δομή

6.1 Οργανωτικό πλαίσιο

61. Το διοικητικό όργανο μιας επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζει μια οργανωτική και λειτουργική δομή κατάλληλη και διαφανή για την εκάστοτε επιχείρηση επενδύσεων και να διαθέτει γραπτή περιγραφή της. Η δομή θα πρέπει να προωθεί και να αποδεικνύει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της επιχείρησης επενδύσεων σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο.
62. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου διαθέτουν τους κατάλληλους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους καθώς και τις εξουσίες για την αποτελεσματική εκτέλεση του ρόλου τους. Ως ελάχιστη απαίτηση, το τμήμα συμμόρφωσης θα πρέπει να λειτουργεί ανεξάρτητα και να υπάρχει σωστός διαχωρισμός των καθηκόντων. Οι διάυλοι αναφοράς και η κατανομή των αρμοδιοτήτων, ιδίως μεταξύ των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, εντός της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να είναι σαφείς, πλήρως οριοθετημένοι, συνεπείς, αναγκαστικού χαρακτήρα και δεόντως τεκμηριωμένοι. Η τεκμηρίωση θα πρέπει να επικαιροποιείται καταλλήλως.
63. Η δομή της επιχείρησης επενδύσεων δεν θα πρέπει να εμποδίζει την ικανότητα του διοικητικού οργάνου να επιβλέπει και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η επιχείρηση επενδύσεων ή ο όμιλος ούτε την ικανότητα της αρμόδιας αρχής να ασκεί αποτελεσματικά την εποπτεία της επί της επιχείρησης επενδύσεων.
64. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να αξιολογεί τις πιθανές συνέπειες που συνεπάγονται οι σημαντικές αλλαγές στη δομή του ομίλου (π.χ. σύσταση νέων θυγατρικών, συγχωνεύσεις και εξαγορές, πώληση ή εκκαθάριση μερών του ομίλου ή εξωτερικές εξελίξεις) όσον αφορά την ευρωστία του οργανωτικού πλαισίου της επιχείρησης επενδύσεων. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται αδυναμίες, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να προβαίνει αμέσως σε όλες τις αναγκαίες προσαρμογές.

6.2 Γνώρισε τη δομή σου

65. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να γνωρίζει και να κατανοεί πλήρως τη νομική, οργανωτική και λειτουργική δομή της επιχείρησης επενδύσεων («Γνώρισε τη δομή σου») και να διασφαλίζει ότι συνάδει με την εγκεκριμένη επιχειρηματική στρατηγική, τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και ότι καλύπτεται από το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου.

66. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για την έγκριση υγιών στρατηγικών και πολιτικών όσον αφορά την εγκαθίδρυση νέων δομών. Όταν μια επιχείρηση επενδύσεων ιδρύει πολλές νομικές οντότητες εντός του ομίλου του, ο αριθμός τους και, ειδικότερα, οι διασυνδέσεις και οι μεταξύ τους συναλλαγές, δεν θα πρέπει να εγείρουν εμπόδια στον σχεδιασμό της εσωτερικής του διακυβέρνησης, καθώς και στην αποτελεσματική διαχείριση και εποπτεία των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο όμιλος συνολικά. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η δομή της επιχείρησης επενδύσεων και, όπου κρίνεται απαραίτητο, οι δομές εντός του ομίλου, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στην ενότητα 7, είναι σαφείς, αποδοτικές και διαφανείς για το προσωπικό, τους μετόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και για την αρμόδια αρχή.
67. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθοδηγεί τη δομή της επιχείρησης επενδύσεων, την εξέλιξη και τους περιορισμούς της, να διασφαλίζει ότι η δομή δικαιολογείται δεόντως και είναι αποδοτική και ότι δεν ενέχει αναίτια ή μη ενδεδειγμένη πολυπλοκότητα.
68. Το διοικητικό όργανο μιας μητρικής επιχείρησης της ΕΕ θα πρέπει να κατανοεί τόσο τη νομική, οργανωτική και λειτουργική δομή του ομίλου όσο και τον σκοπό και τις δραστηριότητες των διαφόρων οντοτήτων του, καθώς και τους δεσμούς και τις σχέσεις μεταξύ τους. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των λειτουργικών κινδύνων του ομίλου και των ενδοομιλικών ανοιγμάτων, καθώς και του τρόπου χρηματοδότησης, του προφίλ κεφαλαίου, ρευστότητας και κινδύνου του ομίλου που θα μπορούσαν να επηρεαστούν υπό κανονικές και αντίξοες συνθήκες. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η μητρική επιχείρηση επενδύσεων είναι σε θέση να παράγει έγκαιρα πληροφόρηση για τον όμιλο αναφορικά με τον τύπο, τα χαρακτηριστικά, το οργανόγραμμα, την ιδιοκτησιακή δομή και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες κάθε νομικής οντότητας και ότι οι επιχειρήσεις επενδύσεων του ομίλου συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις υποβολής εποπτικών αναφορών σε ατομική και ενοποιημένη βάση.
69. Το διοικητικό όργανο μιας μητρικής επιχείρησης της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι διάφορες οντότητες του ομίλου (συμπεριλαμβανομένης της ίδιας της μητρικής επιχείρησης της ΕΕ) λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση προκειμένου να διαμορφώνουν σαφή αντίληψη των γενικών στόχων, των στρατηγικών και του προφίλ κινδύνου του ομίλου, καθώς και του τρόπου με τον οποίο η εκάστοτε οντότητα του ομίλου ενσωματώνεται στη δομή και στην επιχειρησιακή λειτουργία του ομίλου. Οι σχετικές πληροφορίες και οι αναθεωρήσεις τους θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένες και να τίθενται στη διάθεση των αντίστοιχων αρμόδιων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων του διοικητικού οργάνου, των επιχειρηματικών τομέων και των τμημάτων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Τα μέλη του διοικητικού οργάνου μιας μητρικής επιχείρησης της ΕΕ θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους που συνεπάγεται η δομή του ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στην ενότητα 7 των κατευθυντήριων γραμμών. Αυτή η πληροφόρηση περιλαμβάνει τη λήψη:

α. ενημέρωσης για τις κύριες αιτίες κινδύνου,

- β. τακτικών εκθέσεων για την αξιολόγηση της συνολικής δομής της επιχείρησης επενδύσεων και των σχετικών δραστηριοτήτων συμμόρφωσης με την εγκεκριμένη στρατηγική της κάθε οντότητας σε επίπεδο ομίλου και
- γ. τακτικών εκθέσεων σχετικά με θέματα για τα οποία απαιτείται, βάσει του κανονιστικού πλαισίου, συμμόρφωση σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο.

6.3 Πολύπλοκες δομές και μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες

70. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αποφεύγουν τη δημιουργία πολύπλοκων και δυνητικά μη διαφανών δομών. Στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης των αποφάσεών τους, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κινδύνου που διενεργούν προκειμένου να διερευνήσουν εάν οι εν λόγω δομές θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σκοπό που συνδέεται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή με άλλα οικονομικά εγκλήματα, καθώς και τους αντίστοιχους ελέγχους και το νομικό πλαίσιο που εφαρμόζονται¹⁷. Για τον σκοπό αυτό, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον:
- α. τον βαθμό στον οποίο η δικαιοδοσία στην οποία θα συγκροτηθεί η δομή τηρεί πράγματι τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα σχετικά με τη φορολογική διαφάνεια, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας¹⁸,
 - β. τον βαθμό στον οποίο η δομή εξυπηρετεί προφανή οικονομικό και νόμιμο σκοπό,
 - γ. τον βαθμό στον οποίο η δομή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την απόκρυψη της ταυτότητας του τελικού πραγματικού δικαιούχου,
 - δ. τον βαθμό στον οποίο το αίτημα του πελάτη που συνεπάγεται την πιθανή συγκρότηση μιας δομής εγείρει ανησυχίες,

¹⁷ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την εκτίμηση του κινδύνου χώρας και του κινδύνου που σχετίζεται με μεμονωμένα προϊόντα και πελάτες, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει επίσης να ανατρέξουν στις κοινές οδηγίες για τους παράγοντες κινδύνου σχετικά με τη ΝΕΠΔ/ΧΤ (EBA GL JC/2017/37) που βρίσκονται επί του παρόντος υπό εξέταση.

¹⁸ Βλ. επίσης τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/758 της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 2019 για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις ελάχιστες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν και το είδος των επιπρόσθετων μέτρων που πρέπει να λαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί για τον μετριασμό του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε ορισμένες τρίτες χώρες: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries>

- ε. κατά πόσον η δομή ενδέχεται να εμποδίσει τη δέουσα εποπτεία από το διοικητικό όργανο της επιχείρησης επενδύσεων ή την ικανότητα της επιχείρησης επενδύσεων να διαχειριστεί τον σχετικό κίνδυνο και
- στ. κατά πόσον η δομή προβάλλει προσκόμματα στην αποτελεσματική εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές.
71. Σε κάθε περίπτωση, οι επιχειρήσεις επενδύσεων δεν θα πρέπει να δημιουργούν αδιαφανείς ή ασκόπως πολύπλοκες δομές οι οποίες στερούνται σαφούς οικονομικού σκεπτικού ή νομικού σκοπού ή δομές που θα μπορούσαν να εγείρουν ανησυχίες ότι ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν για σκοπό που συνδέεται με οικονομικό έγκλημα.
72. Κατά τη συγκρότηση των δομών αυτών, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να κατανοεί τόσο τις δομές όσο και τον σκοπό τους, καθώς και τους συγκεκριμένους κινδύνους που συνδέονται με αυτές, και να εξασφαλίζει τη δέουσα συμμετοχή των τμημάτων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Οι δομές αυτές θα πρέπει να εγκρίνονται και να διατηρούνται μόνον εάν ο σκοπός τους είναι σαφώς διατυπωμένος και κατανοητός, και εφόσον το διοικητικό όργανο είναι πεπεισμένο ότι έχουν προσδιοριστεί όλοι οι σημαντικοί κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων φήμης, ότι είναι δυνατή η αποτελεσματική διαχείριση και η κατάλληλη αναφορά όλων των κινδύνων και ότι έχει εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εποπτεία. Όσο πιο πολύπλοκη και αδιαφανής είναι η οργανωτική και λειτουργική δομή, και όσο μεγαλύτεροι είναι οι κίνδυνοι, τόσο πιο εντατική θα πρέπει να είναι και η εποπτεία της δομής.
73. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να τεκμηριώνουν τις αποφάσεις τους και να είναι σε θέση να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους στις αρμόδιες αρχές.
74. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει τη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων για την αποφυγή ή τη μείωση των κινδύνων των δραστηριοτήτων που ασκούνται εντός τέτοιου είδους δομών. Θα πρέπει να διασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, ότι:
- α. η επιχείρηση επενδύσεων διαθέτει επαρκείς πολιτικές και διεργασίες καθώς και καταγεγραμμένες διεργασίες (π.χ. εφαρμοστέα όρια, ροές πληροφόρησης) για την εξέταση, την κανονιστική συμμόρφωση, την έγκριση και τη διαχείριση κινδύνου τέτοιων δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες για την οργανωτική και λειτουργική δομή του ομίλου, το προφίλ κινδύνου και τον κίνδυνο φήμης του,
- β. η μητρική επιχείρηση της ΕΕ καθώς και οι εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές και τους κινδύνους τους, και οι εν λόγω πληροφορίες υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο κατά την άσκηση της εποπτικής του αρμοδιότητας και στην αρμόδια αρχή που έδωσε την έγκριση και
- γ. η επιχείρηση επενδύσεων αξιολογεί σε περιοδική βάση τη συνεχιζόμενη ανάγκη διατήρησης τέτοιων δομών.

75. Αυτές οι δομές και οι δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσής τους με τη νομοθεσία και τα επαγγελματικά πρότυπα, θα πρέπει να υπόκεινται σε τακτική επανεξέταση. Όταν συγκροτείται τμήμα εσωτερικού ελέγχου, θα πρέπει να διενεργεί την επανεξέταση με μια προσέγγιση βάσει κινδύνου.
76. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης κινδύνου κατά την άσκηση μη τυποποιημένων ή μη διαφανών δραστηριοτήτων για λογαριασμό πελατών (π.χ. παροχή βοήθειας σε πελάτες για τη σύσταση εταιρειών σε εξωχώριες δικαιοδοσίες, ανάπτυξη πολύπλοκων δομών, διευκόλυνση χρηματοοικονομικών συναλλαγών για λογαριασμό τους ή παροχή υπηρεσιών θεματοφυλακής) που εγείρουν παρόμοιες προκλήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης και εγκυμονούν σοβαρούς επιχειρησιακούς κινδύνους και κινδύνους φήμης. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αναλύουν τον λόγο για τον οποίο ένας πελάτης επιθυμεί τη δημιουργία μιας συγκεκριμένης δομής.

7 Οργανωτικό πλαίσιο σε επίπεδο ομίλου

77. Σύμφωνα με το άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033, και εκτός εάν το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033 εφαρμόζεται από τις αρμόδιες αρχές, οι μητρικές επιχειρήσεις της ΕΕ και οι θυγατρικές τους που υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα πλαίσια, οι διεργασίες και οι μηχανισμοί διακυβέρνησης είναι συνεπείς και άρτια ενσωματωμένοι σε μια ενοποιημένη βάση. Για τον σκοπό αυτό, οι επιχειρήσεις και οι θυγατρικές που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή των εν λόγω πλαισίων, διεργασιών και μηχανισμών στις θυγατρικές τους που δεν υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες, και σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, προκειμένου να εξασφαλίζεται ένα άρτιο πλαίσιο διακυβέρνησης σε ενοποιημένη βάση. Τα αρμόδια τμήματα της μητρικής επιχείρησης της ΕΕ και οι θυγατρικές της θα πρέπει να αλληλεπιδρούν και να ανταλλάσσουν δεδομένα και πληροφορίες με κατάλληλο τρόπο. Το πλαίσιο, οι διεργασίες και οι μηχανισμοί διακυβέρνησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η μητρική επιχείρηση της ΕΕ διαθέτει επαρκή δεδομένα και πληροφορίες και είναι σε θέση να αξιολογεί το προφίλ κινδύνου σε επίπεδο ομίλου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα 6.2.
78. Το διοικητικό όργανο μιας θυγατρικής η οποία υπόκειται στις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 θα πρέπει να εγκρίνει και να εφαρμόζει σε ατομικό επίπεδο τις πολιτικές διακυβέρνησης που θεσπίζονται σε επίπεδο ομίλου σε ενοποιημένη βάση, κατά τρόπο που συνάδει με όλες τις ειδικές απαιτήσεις του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.
79. Σε ενοποιημένο επίπεδο, η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των πολιτικών διακυβέρνησης και το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου όπως αναφέρεται στον Τίτλο V σε επίπεδο ομίλου από το σύνολο των επιχειρήσεων επενδύσεων και των λοιπών οντοτήτων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών τους που δεν εμπíπτουν, αυτές καθαυτές, στις

διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034. Κατά την εφαρμογή των πολιτικών διακυβέρνησης, η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να μεριμνά ώστε να διαθέτει άρτια πλαίσια διακυβέρνησης για κάθε θυγατρική και να διερευνά τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών ρυθμίσεων, διεργασιών και μηχανισμών, στα πλαίσια των οποίων οι επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν οργανώνονται σε χωριστές νομικές οντότητες, αλλά σε μια διάρθρωση επιχειρηματικών τομέων που περιλαμβάνει πολλαπλές νομικές οντότητες.

80. Η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα όλων των θυγατρικών της, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι στρατηγικές και οι πολιτικές συμβάλλουν στα συμφέροντα κάθε επιμέρους θυγατρικής και στα συμφέροντα του ομίλου συνολικά σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
81. Η μητρική επιχείρηση της ΕΕ και οι θυγατρικές της θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι οντότητες του ομίλου να συμμορφώνονται με όλες τις ειδικές κανονιστικές απαιτήσεις κάθε οικείας δικαιοδοσίας.
82. Η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι θυγατρικές οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες, και οι οποίες περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης, διαθέτουν πλαίσια, διεργασίες και μηχανισμούς διακυβέρνησης που είναι συνεπείς με τις πολιτικές διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των άρθρων 25 έως 32 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, καθώς και με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, στον βαθμό που αυτό δεν είναι παράνομο βάσει της νομοθεσίας της εκάστοτε τρίτης χώρας.
83. Οι απαιτήσεις διακυβέρνησης που ορίζονται στην οδηγία 2019/2034/ΕΕ και οι διατάξεις στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για τις επιχειρήσεις επενδύσεων που βρίσκονται στην ΕΕ, ανεξαρτήτως αν αποτελούν ενδεχομένως θυγατρικές μητρικής επιχείρησης σε τρίτη χώρα. Σε περίπτωση που μια εγκατεστημένη στην ΕΕ θυγατρική μιας μητρικής επιχείρησης εγκατεστημένης σε τρίτη χώρα είναι μια μητρική επιχείρηση της ΕΕ, το πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης εντός της ΕΕ δεν περιλαμβάνει το επίπεδο της μητρικής επιχείρησης επενδύσεων που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και άλλες άμεσες θυγατρικές της εν λόγω μητρικής επιχείρησης. Η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η πολιτική διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου της μητρικής επιχείρησης επενδύσεων που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της δικής της πολιτικής διακυβέρνησης, στον βαθμό που αυτό δεν αντιβαίνει στις απαιτήσεις που προβλέπονται δυνάμει του συναφούς ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 και στις περαιτέρω προδιαγραφές των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών.
84. Κατά τη θέσπιση πολιτικών και την τεκμηρίωση πλαισίων διακυβέρνησης, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πτυχές που παρατίθενται στο Παράρτημα Ι. Ενώ οι πολιτικές και η τεκμηρίωση μπορεί να περιλαμβάνονται σε χωριστά έγγραφα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να τα συνδυάσουν ή να τα αναφέρουν σε ένα ενιαίο έγγραφο πλαισίου διακυβέρνησης.

Τίτλος IV – νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων και επιχειρηματική συμπεριφορά

8 Νοοτροπία αντιμετώπισης κινδύνων

85. Η ορθή, επιμελής και συνεπής νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να αποτελεί βασικό στοιχείο της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνου των επιχειρήσεων επενδύσεων και θα πρέπει να παρέχει στις επιχειρήσεις επενδύσεων τη δυνατότητα να λαμβάνουν ορθές και τεκμηριωμένες αποφάσεις.
86. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων σε επίπεδο επιχείρησης επενδύσεων, βασισμένη στην πλήρη κατανόηση και την ολιστική προσέγγιση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων για τους πελάτες, για τις αγορές, τον κίνδυνο για την ίδια την επιχείρηση επενδύσεων και τους κινδύνους ρευστότητας, ιδίως εκείνων που μπορεί να έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο επίπεδο των διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων ή στον τρόπο διαχείρισής τους, λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα ανάληψης κινδύνων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων.
87. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αναπτύξουν μια νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων μέσω των πολιτικών, της επικοινωνίας και της κατάρτισης του προσωπικού σχετικά με τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και το προφίλ κινδύνου των επιχειρήσεων επενδύσεων, ενώ θα πρέπει επίσης να προσαρμόζουν την επικοινωνία και την εκπαίδευση του προσωπικού ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ευθύνες του προσωπικού ως προς την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνων.
88. Τα μέλη του προσωπικού θα πρέπει να είναι πλήρως ενήμερα για τις αρμοδιότητές τους σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων. Η διαχείριση κινδύνων δεν θα πρέπει να περιορίζεται στο εξειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης κινδύνου ή στα τμήματα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Οι επιχειρησιακές μονάδες, υπό την επίβλεψη του διοικητικού οργάνου, θα πρέπει να είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση κινδύνων σε καθημερινή βάση, σύμφωνα με τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα συστήματα ελέγχου της επιχείρησης επενδύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διάθεση και την ικανότητα ανάληψης κινδύνων της επιχείρησης επενδύσεων.
89. Μια ισχυρή νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:
- α. Άνωθεν συντονισμός: το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό και την κοινοποίηση των βασικών αξιών και προσδοκιών της επιχείρησης επενδύσεων. Η συμπεριφορά των μελών του θα πρέπει να απηχεί τις αξίες της επιχείρησης επενδύσεων. Τα διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, θα πρέπει να συμβάλλουν στην εσωτερική κοινοποίηση των βασικών αξιών και προσδοκιών στο

προσωπικό. Το προσωπικό θα πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με όλες τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και να παραπέμπει αμέσως σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας τυχόν παρατηρούμενη μη συμμόρφωση εντός ή εκτός της επιχείρησης επενδύσεων (π.χ. στην αρμόδια αρχή μέσω μιας διαδικασίας καταγγελίας δυσλειτουργιών). Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να προάγει, να παρακολουθεί και να αξιολογεί, σε σταθερή βάση, τη νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων της επιχείρησης επενδύσεων, να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της νοοτροπίας αντιμετώπισης των κινδύνων στη χρηματοοικονομική σταθερότητα, στο προφίλ κινδύνου και στην άρτια διακυβέρνηση της επιχείρησης επενδύσεων και να επιφέρει αλλαγές όπου κρίνεται αναγκαίο.

- β. Λογοδοσία: τα μέλη του σχετικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να γνωρίζουν και να κατανοούν τις βασικές αξίες της επιχείρησης επενδύσεων και, στον βαθμό που απαιτείται για τον ρόλο τους, τη διάθεση και την ικανότητα ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Θα πρέπει να είναι σε θέση να επιτελούν τους ρόλους τους και να έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι θα πρέπει να λογοδοτούν για τις ενέργειές τους σε σχέση με τη συμπεριφορά της επιχείρησης επενδύσεων όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων.
- γ. Αποτελεσματική επικοινωνία και κριτική επανεξέταση: μια άρτια νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων θα πρέπει να προάγει ένα περιβάλλον ανοικτής επικοινωνίας και αποτελεσματικής κριτικής επανεξέτασης, στο πλαίσιο του οποίου οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων ενθαρρύνουν τη διατύπωση ευρέος φάσματος απόψεων, επιτρέπουν την υποβολή των υφιστάμενων πρακτικών σε δοκιμές, παρακινούν τα μέλη του προσωπικού να υιοθετούν εποικοδομητική κριτική στάση και προωθούν ένα περιβάλλον ανοικτής και εποικοδομητικής συμμετοχής σε ολόκληρη την οργάνωση.
- δ. Κίνητρα: η παροχή κατάλληλων κινήτρων θα πρέπει να διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ευθυγράμμιση της συμπεριφοράς ως προς την ανάληψη κινδύνων με το προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και τα συμφέροντά της σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα¹⁹.

9 Εταιρικές αξίες και κώδικας δεοντολογίας

- 90. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να αναπτύσσει, να εγκρίνει, να τηρεί και να προάγει υψηλά δεοντολογικά και επαγγελματικά πρότυπα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και να διασφαλίζει την εφαρμογή των εν λόγω προτύπων (βάσει ενός κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου). Επίσης, θα πρέπει να επιβλέπει την τήρηση των προτύπων αυτών από το προσωπικό. Κατά περίπτωση, το διοικητικό όργανο δύναται να εγκρίνει και να εφαρμόζει τα πρότυπα της επιχείρησης επενδύσεων που θεσπίζονται σε επίπεδο ομίλου ή κοινά πρότυπα που εκδίδονται από ενώσεις ή άλλους συναφείς οργανισμούς.

¹⁹ Συμβουλευθείτε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2034/2019

91. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει διάκριση του προσωπικού λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
92. Οι πολιτικές των επιχειρήσεων επενδύσεων πρέπει να είναι ουδέτερες ως προς το φύλο. Αυτό περιλαμβάνει ιδίως τις αποδοχές, τις πολιτικές πρόσληψης, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας και τα σχέδια διαδοχής, την πρόσβαση στην κατάρτιση και την ικανότητα υποβολής αιτήσεων για εσωτερικές κενές θέσεις. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες²⁰ για όλα τα μέλη του προσωπικού ανεξαρτήτως φύλου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις προοπτικές σταδιοδρομίας, και να στοχεύουν στη βελτίωση της εκπροσώπησης του υποεκπροσωπούμενου φύλου σε θέσεις εντός του διοικητικού οργάνου καθώς και στην ομάδα του προσωπικού που έχει διευθυντικές αρμοδιότητες ως ορίζεται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής (κανονιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα συγκεκριμένα μέλη του προσωπικού). Οι επιχειρήσεις επενδύσεων πρέπει να παρακολουθούν τις τάσεις όσον αφορά τη μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων. Όταν μια επιχείρηση επενδύσεων απασχολεί 50 ή και περισσότερα άτομα²¹, τότε πρέπει να παρακολουθεί τη μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων ξεχωριστά για τα συγκεκριμένα μέλη του προσωπικού (εξαιρούνται τα μέλη του διοικητικού οργάνου), τα μέλη του διοικητικού οργάνου με διοικητική αρμοδιότητα, τα μέλη του διοικητικού οργάνου με εποπτική αρμοδιότητα και το λοιπό προσωπικό. Τα ιδρύματα πρέπει να διαθέτουν πολιτικές που διευκολύνουν την επανένταξη του προσωπικού μετά από άδεια μητρότητας, πατρότητας ή γονική άδεια.²²
93. Τα εφαρμοζόμενα πρότυπα θα πρέπει να αποσκοπούν στην ενίσχυση ενός άρτιου πλαισίου διακυβέρνησης του ιδρύματος και στη μείωση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η επιχείρηση επενδύσεων, ιδίως των λειτουργικών κινδύνων και των κινδύνων φήμης, και ενδέχεται να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης επενδύσεων μέσω των προστίμων, των δικαστικών εξόδων, των περιορισμών που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές, άλλων οικονομικών και ποινικών κυρώσεων, καθώς και της απώλειας της αξίας της εμπορικής του ταυτότητας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.
94. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να έχει σαφείς και τεκμηριωμένες πολιτικές σχετικά με τον τρόπο τήρησης αυτών των προτύπων. Οι εν λόγω πολιτικές θα πρέπει:

²⁰ Βλ. επίσης οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης

²¹ Βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034

²² Βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034

- α. να υπενθυμίζουν στο προσωπικό ότι όλες οι δραστηριότητες της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και τηρουμένων των εταιρικών αξιών της επιχείρησης επενδύσεων,
 - β. να προάγουν την επίγνωση του κινδύνου μέσω μιας ισχυρής νοοτροπίας αντιμετώπισης των κινδύνων σύμφωνα με την ενότητα 9 των κατευθυντήριων γραμμών, εκφράζοντας την προσδοκία του διοικητικού οργάνου να μην υπερβαίνουν οι δραστηριότητες την καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου ούτε τα όρια που καθορίζονται από την επιχείρηση επενδύσεων και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες του προσωπικού,
 - γ. να καθορίζουν τις αρχές και να παρέχουν παραδείγματα αποδεκτών και μη αποδεκτών συμπεριφορών που συνδέονται ειδικότερα με την εσφαλμένη χρηματοοικονομική αναφορά και τη διάπραξη παραπτωμάτων, οικονομικού και χρηματοοικονομικού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένων ιδίως της απάτης, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΝΕΠΔ/ΧΤ), των αντιμονοπωλιακών πρακτικών, των οικονομικών κυρώσεων, της δωροδοκίας και της διαφθοράς, της χειραγώγησης της αγοράς, των καταχρηστικών πωλήσεων και άλλων παραβιάσεων της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, φορολογικών αδικημάτων, είτε διαπράττονται άμεσα είτε έμμεσα, μεταξύ άλλων μέσω παράνομων ή απαγορευμένων συστημάτων αρμπιτράζ μερισμάτων,
 - δ. να αποσαφηνίζουν ότι, επιπλέον, της συμμόρφωσης προς τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις και τις εσωτερικές πολιτικές, αναμένεται από το προσωπικό να συμπεριφέρεται με ειλικρίνεια και ακεραιότητα και να εκτελεί τα καθήκοντά του με τη δέουσα δεξιοότητα, φροντίδα και επιμέλεια και
 - ε. να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό είναι ενήμερο για τα εσωτερικά και εξωτερικά πειθαρχικά μέτρα, τις νομικές ενέργειες και κυρώσεις που ενδέχεται να συνεπάγεται η διάπραξη παραπτωμάτων και η μη αποδεκτή συμπεριφορά.
95. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τα αντίστοιχα πρότυπα και να μεριμνούν για την ενημέρωση του προσωπικού, π.χ. με την παροχή κατάρτισης. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να προσδιορίζουν το τμήμα που είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και για την αξιολόγηση των παραβάσεων του κώδικα δεοντολογίας ή παρόμοιου μέσου, καθώς και μια διεργασία για την αντιμετώπιση των ζητημάτων μη συμμόρφωσης. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να κοινοποιούνται σε περιοδική βάση στο διοικητικό όργανο.

10 Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο επιχείρησης

96. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη χάραξη, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής και της διατήρησης αποτελεσματικών πολιτικών που αποσκοπούν στον εντοπισμό, στην αξιολόγηση, στη διαχείριση και στον περιορισμό ή στην πρόληψη πραγματικών και δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων σε επίπεδο επιχείρησης, π.χ. λόγω

των διαφορετικών δραστηριοτήτων και ρόλων της επιχείρησης επενδύσεων, λόγω των διαφορετικών επιχειρήσεων επενδύσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης ή λόγω των διαφορετικών επιχειρηματικών τομέων ή μονάδων εντός της επιχείρησης επενδύσεων ή όσον αφορά τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Κατά τη θέσπιση αυτών των πολιτικών, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να γνωρίζουν ότι αυτές οι πολιτικές πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με το άρθρο 16 παράγραφος 3 και το άρθρο 23 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ και τα άρθρα 33 έως 35 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2017/565 της Επιτροπής.

97. Τα μέτρα των επιχειρήσεων επενδύσεων για τη διαχείριση ή, κατά περίπτωση, τον περιορισμό των συγκρούσεων συμφερόντων θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

α. κατάλληλο διαχωρισμό των καθηκόντων, π.χ. η ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διεκπεραίωσης των συναλλαγών ή κατά την παροχή υπηρεσιών σε διαφορετικά πρόσωπα ή η ανάθεση εποπτικών αρμοδιοτήτων και αρμοδιοτήτων αναφοράς επί συγκρουόμενων δραστηριοτήτων σε διαφορετικά πρόσωπα,

β. επιβολή φραγμών στην ενημέρωση, π.χ. μέσω του φυσικού διαχωρισμού ορισμένων επιχειρηματικών τομέων ή μονάδων.

11 Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό²³

98. Με την επιφύλαξη του άρθρου 23 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ και της ενότητας 3 του κεφαλαίου 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/565 της Επιτροπής, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη χάραξη, την έγκριση και την επίβλεψη της εφαρμογής και της διατήρησης αποτελεσματικών πολιτικών που αποσκοπούν στον εντοπισμό, στην αξιολόγηση, στη διαχείριση και στον περιορισμό ή στην πρόληψη πραγματικών και δυνητικών συγκρούσεων μεταξύ των συμφερόντων της επιχείρησης επενδύσεων και των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των μελών του διοικητικού οργάνου, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους. Η μητρική επιχείρηση της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα στο πλαίσιο μιας πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο ομίλου, σε ενοποιημένη βάση.

99. Η συγκεκριμένη πολιτική θα πρέπει να αποσκοπεί στον εντοπισμό συγκρούσεων συμφερόντων των μελών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των συμφερόντων των στενότερων συγγενικών τους προσώπων. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι συγκρούσεις συμφερόντων ενδέχεται να ανακύψουν όχι μόνο από τις υφιστάμενες αλλά και από προγενέστερες προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις. Σε

²³ Η παρούσα ενότητα θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

περίπτωση που ανακύψουν συγκρούσεις συμφερόντων, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να προβαίνουν σε εκτίμηση της σοβαρότητάς τους, να αποφασίζουν τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τον περιορισμό τους και να θέτουν σε εφαρμογή τα εν λόγω μέτρα.

100. Όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων που είναι πιθανό να προκύπτουν από προγενέστερες σχέσεις, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να καθορίζουν κατάλληλο χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου επιθυμούν το προσωπικό να αναφέρει τις εν λόγω συγκρούσεις συμφερόντων, με βάση το σκεπτικό ότι οι συγκρούσεις αυτές ενδέχεται να εξακολουθούν να επηρεάζουν τη συμπεριφορά του προσωπικού και τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων.

101. Η πολιτική θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον τις ακόλουθες καταστάσεις ή σχέσεις στο πλαίσιο των οποίων ενδέχεται να ανακύψουν συγκρούσεις συμφερόντων:

α. οικονομικά συμφέροντα (π.χ. μερίδια, άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας και συμμετοχής, χρηματοοικονομικές εταιρείες χαρτοφυλακίου και άλλα οικονομικά συμφέροντα σε εμπορικούς πελάτες, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, συμμετοχή σε φορέα ή ιδιοκτησία φορέα ή οντότητας με συγκρουόμενα συμφέροντα),

β. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με τους κατόχους πλειοψηφικών συμμετοχών στις επιχειρήσεις επενδύσεων,

γ. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με μέλη του προσωπικού των επιχειρήσεων επενδύσεων ή με οντότητες που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της εποπτικής ενοποίησης (π.χ. οικογενειακές σχέσεις),

δ. άλλη θέση απασχόλησης και προηγούμενη θέση απασχόλησης στο πρόσφατο παρελθόν (π.χ. σε βάθος πενταετίας),

ε. προσωπικές ή επαγγελματικές σχέσεις με συναφή εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. σύνδεση με σημαντικούς προμηθευτές, συμβούλους ή άλλους παρόχους υπηρεσιών)·και

στ. πολιτική επιρροή ή πολιτικές σχέσεις.

102. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι η ιδιότητα του μετόχου σε μια επιχείρηση επενδύσεων ή η χρήση άλλων υπηρεσιών της επιχείρησης επενδύσεων δεν θα πρέπει να συνεπάγεται τη διαμόρφωση μιας κατάστασης στην οποία θεωρείται ότι το συγκεκριμένο μέλος του προσωπικού εμπλέκεται σε σύγκρουση συμφερόντων, εάν παραμένει εντός κατάλληλου ελάχιστου ορίου.

103. Η πολιτική θα πρέπει να καθορίζει τις διεργασίες αναφοράς και κοινοποίησης στο τμήμα που είναι αρμόδιο σύμφωνα με την εν λόγω πολιτική. Το προσωπικό θα πρέπει να έχει καθήκον να γνωστοποιεί σε επίπεδο ιδρύματος οποιοδήποτε θέμα που μπορεί να καταλήξει ή έχει ήδη καταλήξει σε σύγκρουση συμφερόντων.

104. Στο πλαίσιο της πολιτικής θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των συγκρούσεων συμφερόντων που εμμένουν και χρήζουν διαχείρισης σε μόνιμη βάση και των συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν αιφνιδίως σε σχέση με μεμονωμένο γεγονός (π.χ. μια συναλλαγή, την επιλογή παρόχου υπηρεσιών κ.λπ.) και η διαχείρισή τους είναι συνήθως δυνατή με τη λήψη εφάπαξ μέτρου. Σε κάθε περίπτωση, τα συμφέροντα της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να τίθενται στο επίκεντρο των αποφάσεων που λαμβάνονται.
105. Η πολιτική θα πρέπει να καθορίζει τις διαδικασίες, τα μέτρα, τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης και τις ευθύνες για τον εντοπισμό και την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων, για την αξιολόγηση της σοβαρότητάς τους και για τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό τους. Στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών, απαιτήσεων, ευθυνών και μέτρων θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής:
- α. η ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων ή συναλλαγών σε διαφορετικά πρόσωπα,
 - β. η παρεμπόδιση μελών του προσωπικού που δραστηριοποιούνται και εκτός της επιχείρησης επενδύσεων από την απόκτηση ανάρμοστης επιρροής εντός της επιχείρησης επενδύσεων όσον αφορά τις εν λόγω άλλες δραστηριότητες,
 - γ. ο καταλογισμός της ευθύνης των μελών του διοικητικού οργάνου να απέχουν από ψηφοφορία επί οποιουδήποτε θέματος σε σχέση με το οποίο ένα μέλος βρίσκεται ή μπορεί να βρίσκεται σε σύγκρουση συμφερόντων ή σε περιπτώσεις όπου ενδέχεται να διακυβεύεται με άλλον τρόπο η αντικειμενικότητα του μέλους ή η ικανότητά του να εκπληρώνει δεόντως τα καθήκοντά του προς την επιχείρηση επενδύσεων,
 - δ. η παρεμπόδιση μελών του διοικητικού οργάνου από το να κατέχουν διοικητικές θέσεις σε ανταγωνιστικές επιχειρήσεις επενδύσεων.
106. Η πολιτική θα πρέπει να καλύπτει συγκεκριμένα τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων σε επίπεδο διοικητικού οργάνου και να παρέχει επαρκή καθοδήγηση σχετικά με τον εντοπισμό και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων οι οποίες ενδέχεται να εμποδίζουν την ικανότητα των μελών του διοικητικού οργάνου να λαμβάνουν αντικειμενικές και αμερόληπτες αποφάσεις που αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων των επιχειρήσεων επενδύσεων. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι οι συγκρούσεις συμφερόντων μπορούν να επηρεάσουν την ανεξάρτητη κρίση των μελών του διοικητικού οργάνου²⁴.
107. Κατά τον περιορισμό των εντοπισμένων συγκρούσεων συμφερόντων των μελών του διοικητικού οργάνου, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να τεκμηριώνουν τα μέτρα που

²⁴ Βλ. επίσης τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σύμφωνα με την οδηγία 2013/36/ΕΕ και την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

έχουν ληφθεί, συμπεριλαμβανομένου του σκεπτικού σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους για τη διασφάλιση της λήψης αντικειμενικών αποφάσεων.

108. Οι πραγματικές ή δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων που έχουν γνωστοποιηθεί στο αρμόδιο τμήμα της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης αξιολόγησης και διαχείρισης. Σε περίπτωση εντοπισμού σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με μέλος του προσωπικού, η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να τεκμηριώνει την απόφαση που λαμβάνεται, ιδίως εάν η σύγκρουση συμφερόντων και οι συναφείς κίνδυνοι έχουν γίνει αποδεκτοί, και εάν ναι, τον τρόπο με τον οποίο η εν λόγω σύγκρουση συμφερόντων έχει περιοριστεί ή αντιμετωπιστεί σε ικανοποιητικό βαθμό.
109. Όλες οι πραγματικές και δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων σε επίπεδο διοικητικού οργάνου, σε ατομική και συλλογική βάση, θα πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς, να κοινοποιούνται στο διοικητικό όργανο και να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης, λήψης απόφασης και δέουσας διαχείρισης από το διοικητικό όργανο.

11.1 Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο δανείων και άλλων συναλλαγών με μέλη του διοικητικού οργάνου και τα συνδεδεμένα μέρη τους

110. Στο πλαίσιο των πολιτικών σύγκρουσης συμφερόντων τους για το προσωπικό (ενότητα 11) και της διαχείρισης των συγκρούσεων συμφερόντων των μελών του διοικητικού οργάνου, όπως ορίζεται στο σημείο 107, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθορίσει ένα πλαίσιο για τον εντοπισμό και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο χορήγησης δανείων και σύναψης άλλων συναλλαγών π.χ. αρχική δημόσια προσφορά, συμφωνίες εξυπηρέτησης ή εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων με μέλη του διοικητικού οργάνου και τα συνδεδεμένα μέρη τους.
111. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη πρόσθετες κατηγορίες συνδεδεμένων μερών στα οποία εφαρμόζουν, εν όλω ή εν μέρει, το πλαίσιο σύγκρουσης συμφερόντων τους όσον αφορά τα δάνεια και τις συναλλαγές.
112. Το πλαίσιο σύγκρουσης συμφερόντων θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις σχετικά με τα δάνεια και τη σύναψη λοιπών συναλλαγών με μέλη του διοικητικού οργάνου και τα συνδεδεμένα μέρη τους λαμβάνονται αντικειμενικά, χωρίς αδικαιολόγητη επιρροή από συγκρούσεις συμφερόντων και ως γενική αρχή πραγματοποιούνται σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού.
113. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθορίζει τις ισχύουσες διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη χορήγηση δανείων και την πραγματοποίηση λοιπών συναλλαγών με μέλη του διοικητικού οργάνου και τα συνδεδεμένα μέρη τους. Το εν λόγω πλαίσιο μπορεί να προβλέπει διαφοροποίηση μεταξύ των τυπικών επιχειρηματικών συναλλαγών²⁵ που

²⁵ Οι επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνουν δάνεια, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτόρευση, υπηρεσίες στο πλαίσιο αρχικών δημόσιων προσφορών, συγχωνεύσεις και εξαγορές, πώληση και αγορά ακινήτων.

πραγματοποιούνται κατά τη συνήθη ροή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και συνάπτονται με τους συνήθεις όρους της αγοράς και των συναλλαγών προσωπικού, που συνάπτονται υπό όρους διαθέσιμους σε όλο το προσωπικό. Επιπλέον, το πλαίσιο σύγκρουσης συμφερόντων και η διαδικασία λήψης αποφάσεων ενδέχεται να διαφοροποιηθούν μεταξύ σημαντικών και μη σημαντικών δανείων ή λοιπών συναλλαγών, διαφορετικών τύπων δανείων και λοιπών συναλλαγών και του επιπέδου των πραγματικών ή πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων που ενδέχεται να δημιουργήσουν.

114. Ως μέρος του πλαισίου σύγκρουσης συμφερόντων, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθορίζει τα κατάλληλα κατώτατα όρια (π.χ. ανά τύπο προϊόντος, όγκο ή ανάλογα με τους όρους). Σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων, για οποιαδήποτε συναλλαγή με μέλος του διοικητικού οργάνου ή τα συνδεδεμένα μέρη του απαιτείται πάντα έγκριση από το διοικητικό όργανο. Οι αποφάσεις σχετικά με σημαντικά δάνεια και άλλες σημαντικές συναλλαγές με μέλη του διοικητικού οργάνου που δεν συνάπτονται υπό κανονικούς όρους αγοράς, αλλά υπό όρους διαθέσιμους σε όλο το προσωπικό, πρέπει πάντα να λαμβάνονται από το διοικητικό όργανο.
115. Το μέλος του διοικητικού οργάνου που επωφελείται από το εν λόγω σημαντικό δάνειο ή άλλη σημαντική συναλλαγή ή το μέλος που συνδέεται με τον αντισυμβαλλόμενο, δεν πρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
116. Όταν λαμβάνονται αποφάσεις για δάνειο ή λοιπές συναλλαγές με μέλος του διοικητικού οργάνου ή τα συνδεδεμένα μέρη τους, πριν από τη λήψη της απόφασης, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εκτιμήσουν τον κίνδυνο στον οποίο ενδέχεται να εκτεθεί η επιχείρηση επενδύσεων λόγω της συναλλαγής.
117. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις πολιτικές σύγκρουσης συμφερόντων, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλες οι σχετικές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου εφαρμόζονται πλήρως στα δάνεια και στις λοιπές συναλλαγές με μέλη του διοικητικού οργάνου ή τα συνδεδεμένα μέρη τους και ότι υπάρχει κατάλληλο πλαίσιο εποπτείας στο επίπεδο του διοικητικού οργάνου με εποπτική αρμοδιότητα.

11.2 Τεκμηρίωση των δανείων σε μέλη του διοικητικού οργάνου και στα συνδεδεμένα μέρη τους και πρόσθετες πληροφορίες

118. Για τους σκοπούς του άρθρου 26 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να τεκμηριώνουν τα δεδομένα σχετικά με τα δάνεια σε μέλη του διοικητικού οργάνου και στα συνδεδεμένα μέρη τους, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον:
 - α. του ονόματος του οφειλέτη και της ιδιότητάς του (δηλ. μέλος του διοικητικού οργάνου ή συνδεδεμένο μέρος) και πληροφοριών σχετικά με τα δάνεια προς το συνδεδεμένο μέρος, το μέλος του διοικητικού οργάνου με το οποίο είναι συνδεδεμένο το μέρος και τον χαρακτήρα της σχέσης με το συνδεδεμένο μέρος,

- β. του είδους/της φύσης του δανείου και του ποσού,
 - γ. των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν για το δάνειο,
 - δ. της ημερομηνίας έγκρισης του δανείου,
 - ε. του ονόματος του ατόμου ή του οργανισμού και της σύνθεσής του που λαμβάνει την απόφαση έγκρισης του δανείου και των ισχυόντων όρων,
 - στ. του γεγονότος (ναι/όχι) σχετικά με το εάν το δάνειο έχει χορηγηθεί υπό συνθήκες αγοράς, και
 - ζ. του γεγονότος (ναι/όχι) σχετικά με το εάν το δάνειο έχει χορηγηθεί υπό όρους διαθέσιμους σε όλο το προσωπικό.
119. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η τεκμηρίωση όλων των δανείων προς τα μέλη του διοικητικού οργάνου και τα συνδεδεμένα μέρη τους είναι πλήρης και επικαιροποιημένη και ότι η επιχείρηση επενδύσεων είναι σε θέση να θέσει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών την πλήρη τεκμηρίωση σε κατάλληλη μορφή, κατόπιν αιτήματος, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

12 Διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης

120. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να εφαρμόζουν και να τηρούν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης ώστε το προσωπικό να αναφέρει πιθανές ή πραγματικές παραβιάσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2033/2019 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 που έχει μεταφερθεί στις εθνικές διατάξεις μέσω ενός συγκεκριμένου, ανεξάρτητου και αυτόνομου διαύλου. Τα μέλη του προσωπικού που αναφέρουν παραβάσεις δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να προσκομίζουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία ωστόσο, θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές επίπεδο βεβαιότητας το οποίο αιτιολογεί επαρκώς την έναρξη σχετικής έρευνας. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει επίσης να εφαρμόζουν κατάλληλες διεργασίες και διεργασίες που διασφαλίζουν ότι συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους βάσει της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης.
121. Για να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων, θα πρέπει να παρέχεται στο προσωπικό η δυνατότητα αναφοράς παραβάσεων με παράκαμψη των τακτικών διαύλων αναφοράς (π.χ. μέσω του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου ή μιας ανεξάρτητης διαδικασίας καταγγελίας δυσλειτουργιών). Οι διαδικασίες προειδοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του

προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου που φέρεται ότι διέπραξε την παράβαση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679²⁶ (ΓΠΚΔ).

122. Οι διαδικασίες προειδοποίησης θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο σύνολο του προσωπικού της επιχείρησης επενδύσεων.
123. Οι πληροφορίες που παρέχονται από το προσωπικό μέσω των διαδικασιών προειδοποίησης θα πρέπει να διαβιβάζονται, εφόσον συντρέχει λόγος, στο διοικητικό όργανο και σε άλλα αρμόδια τμήματα που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της πολιτικής εσωτερικής προειδοποίησης. Κατόπιν αιτήματος του μέλους του προσωπικού που καταγγέλλει κάποια παράβαση, οι πληροφορίες θα πρέπει να διαβιβάζονται στο διοικητικό όργανο και σε άλλα αρμόδια τμήματα με ανώνυμο τρόπο. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων δύνανται επίσης να προβλέπουν διαδικασία καταγγελίας δυσλειτουργιών η οποία παρέχει τη δυνατότητα υποβολής πληροφοριών με ανώνυμο τρόπο.
124. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να μεριμνούν για την κατάλληλη προστασία του προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις, π.χ. αντίποινα, διακρίσεις ή άλλες μορφές άδικης μεταχείρισης. Η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζει ότι κανένα πρόσωπο το οποίο υπόκειται στον έλεγχό της δεν εμπλέκεται στη θυματοποίηση προσώπου που έχει καταγγείλει παράβαση, ενώ θα πρέπει επίσης να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα κατά των υπευθύνων της εν λόγω θυματοποίησης.
125. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει επίσης να προστατεύουν τα καταγγελλόμενα πρόσωπα από πιθανές αρνητικές επιπτώσεις, σε περίπτωση που από την έρευνα δεν προκύπτουν στοιχεία τα οποία να αιτιολογούν τη λήψη μέτρων κατά των εν λόγω προσώπων. Σε περίπτωση λήψης μέτρων, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να μεριμνούν για την προστασία του εμπλεκόμενου προσώπου από ακούσιες αρνητικές συνέπειες οι οποίες βγαίνουν πέραν του στόχου του μέτρου που έχει ληφθεί.
126. Ειδικότερα, οι διαδικασίες εσωτερικής προειδοποίησης θα πρέπει:
- α. να είναι καταγεγραμμένες (π.χ. εγχειρίδια προσωπικού),
 - β. να προβλέπουν σαφείς κανόνες, οι οποίοι διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις καταγγελίες, τα καταγγελλόμενα πρόσωπα και την παράβαση αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, εκτός εάν η αποκάλυψη της ταυτότητάς τους απαιτείται δυνάμει του εθνικού δικαίου στο πλαίσιο περαιτέρω ερευνών ή επακόλουθων δικαστικών διαδικασιών,

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

- γ. να προστατεύουν τα μέλη του προσωπικού που διατυπώνουν προβληματισμούς από τυχόν θυματοποίησή τους, οφειλόμενη στο γεγονός ότι γνωστοποίησαν παραβάσεις οι οποίες πρέπει να δηλώνονται,
- δ. να εξασφαλίζουν ότι οι δυνητικές ή πραγματικές παραβάσεις που αναφέρονται αξιολογούνται και παραπέμπονται σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, και στην αντίστοιχη αρμόδια αρχή ή υπηρεσία επιβολής του νόμου,
- ε. να διασφαλίζουν, όπου είναι εφικτό, ότι παρέχεται επιβεβαίωση παραλαβής των πληροφοριών στα μέλη του προσωπικού που έχουν αναφέρει δυνητικές ή πραγματικές παραβάσεις,
- στ. να εξασφαλίζουν την παρακολούθηση του αποτελέσματος μιας έρευνας σχετικά με καταγγελλόμενη παράβαση· και
- ζ. να διασφαλίζουν την ενδεδειγμένη τήρηση αρχείων.

13 Καταγγελίες παραβάσεων στις αρμόδιες αρχές

127. Σύμφωνα με το άρθρο 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να θεσπίσουν αποτελεσματικούς και αξιόπιστους μηχανισμούς που θα επιτρέπουν στο προσωπικό των επιχειρήσεων επενδύσεων να αναφέρει στις αρμόδιες αρχές σχετικές πιθανές ή πραγματικές παραβιάσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2019/2033 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 που έχει μεταφερθεί στις εθνικές διατάξεις. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον:
- α. ειδικές διαδικασίες για τη λήψη και την παρακολούθηση καταγγελιών για παραβάσεις, π.χ. ειδικός τομέας, μονάδα ή τμήμα καταγγελίας δυσλειτουργιών,
 - β. κατάλληλη προστασία, όπως αναφέρεται στην ενότητα 13,
 - γ. προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του φυσικού προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου που φέρεται ότι διέπραξε την παράβαση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΠΚΔ) κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΠΚΔ) και
 - δ. σαφείς διαδικασίες, όπως καθορίζονται στην ενότητα 12.

128. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας καταγγελίας παραβάσεων μέσω των μηχανισμών των αρμόδιων αρχών, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να ενθαρρύνουν τα μέλη του προσωπικού να επιχειρούν και να επιδιώκουν πρώτα τη χρήση των διαδικασιών εσωτερικής προειδοποίησης των επιχειρήσεων επενδύσεών τους.

Τίτλος V – πλαίσιο και μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου

14 Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

129. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αναπτύσσουν και να διατηρούν μια νοοτροπία η οποία ενθαρρύνει την υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στον έλεγχο των κινδύνων και στην κανονιστική συμμόρφωση εντός της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και ένα άρτιο και ολοκληρωμένο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρηματικοί τομείς των επιχειρήσεων επενδύσεων θα πρέπει να έχουν την ευθύνη για τη διαχείριση των κινδύνων που συνεπάγεται η άσκηση των δραστηριοτήτων τους και να διαθέτουν συστήματα ελέγχου τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εσωτερικές και τις εξωτερικές απαιτήσεις. Εντός του εν λόγω πλαισίου, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διαθέτουν επιμέρους τμήματα εσωτερικού ελέγχου²⁷ με κατάλληλες και επαρκείς εξουσίες, κύρος και πρόσβαση στο διοικητικό όργανο, ώστε να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους, καθώς και ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Αναλογικά, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που παρατίθενται στον Τίτλο I, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει επίσης να διαθέτουν τμήματα εσωτερικής διαχείρισης κινδύνου και ελέγχου.
130. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου της εν λόγω επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να προσαρμόζεται σε ατομική βάση στις ιδιαιτερότητες της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, της πολυπλοκότητάς της και των συναφών κινδύνων, λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου του ομίλου. Η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να οργανώνει την ανταλλαγή των απαιτούμενων πληροφοριών κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε διοικητικό όργανο, επιχειρηματικός τομέας και εσωτερική μονάδα, συμπεριλαμβανομένου κάθε επιμέρους τμήματος εσωτερικού ελέγχου, είναι σε θέση να εκτελεί τα αντίστοιχα καθήκοντα. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι είναι απαραίτητη η ανταλλαγή επαρκών πληροφοριών μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων και του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης, καθώς και του τμήματος συμμόρφωσης σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπου πρόκειται για ξεχωριστό τμήμα ελέγχου, σε επίπεδο ομίλου, καθώς και μεταξύ των επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου και του διοικητικού οργάνου της επιχείρησης επενδύσεων.
131. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να εφαρμόζουν κατάλληλες διαδικασίες και διεργασίες που διασφαλίζουν ότι συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αξιολογούν την έκθεσή τους στον κίνδυνο που ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και, όπου είναι απαραίτητο, να λάβουν περιοριστικά μέτρα για τη μείωση των εν λόγω κινδύνων, καθώς και των κινδύνων λειτουργίας και φήμης που συνδέονται με αυτούς. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για

²⁷ Με την επιφύλαξη του άρθρου 22 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 565/2017 της Επιτροπής,

να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους γνωρίζει τους εν λόγω κινδύνους σχετικά με την καταπολέμηση της ΝΕΠΔ/ΧΤ και τον αντίκτυπο που έχει η καταπολέμηση της ΝΕΠΔ/ΧΤ στην επιχείρηση επενδύσεων και στην ακεραιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

132. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να καλύπτει ολόκληρον τον οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων των ευθυνών και των καθηκόντων του διοικητικού οργάνου, καθώς και των δραστηριοτήτων όλων των επιχειρηματικών τομέων και των εσωτερικών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου, των δραστηριοτήτων που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης και των διαύλων διανομής.

133. Το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου μιας επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζει:

- α. αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία,
- β. επαρκή εντοπισμό, μέτρηση και μείωση των κινδύνων,
- γ. αξιοπιστία της υποβαλλόμενης χρηματοοικονομικής και μη χρηματοοικονομικής αναφοράς, εσωτερικής και εξωτερικής,
- δ. ορθές διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες και
- ε. συμμόρφωση με νόμους, κανονισμούς, εποπτικές απαιτήσεις και εσωτερικές πολιτικές, διεργασίες, κανόνες και αποφάσεις της επιχείρησης επενδύσεων.

15 Εφαρμογή πλαισίου εσωτερικού ελέγχου

134. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση και την παρακολούθηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του πλαισίου, των διεργασιών και των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου, καθώς και για την επίβλεψη όλων των επιχειρηματικών τομέων και των εσωτερικών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους τμημάτων εσωτερικού ελέγχου (όπως τα τμήματα συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου του ξεχωριστού τμήματος συμμόρφωσης σε θέματα καταπολέμησης της ΝΕΠΔ/ΧΤ, και τα τμήματα διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου εφόσον έχουν συσταθεί). Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να θεσπίζουν, να διατηρούν και να επικαιροποιούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατάλληλες και γραπτώς τεκμηριωμένες πολιτικές, μηχανισμούς και διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, που θα πρέπει να εγκρίνονται από το διοικητικό όργανο. Όπου δεν έχει συσταθεί τμήμα διαχείρισης κινδύνου, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση και την παρακολούθηση κατάλληλων διαδικασιών και πολιτικών διαχείρισης κινδύνου.

135. Μια επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να διαθέτει σαφή, διαφανή και τεκμηριωμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς και σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών στο πλαίσιο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της, συμπεριλαμβανομένων των

επιχειρηματικών τομέων της, των εσωτερικών μονάδων και των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου της.

136. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να μεριμνούν για την κοινοποίηση των εν λόγω πολιτικών, μηχανισμών και διαδικασιών στο σύνολο του προσωπικού και κάθε φορά που επέρχονται σημαντικές αλλαγές.
137. Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να επαληθεύουν την ορθή εφαρμογή των πολιτικών, των μηχανισμών και των διαδικασιών που καθορίζονται στο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιοτήτων τους.
138. Οι υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να υποβάλλουν τακτικά στο διοικητικό όργανο γραπτές εκθέσεις σχετικά με σημαντικές διαπιστωθείσες ελλείψεις. Οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν, για κάθε νέα διαπιστωθείσα σημαντική έλλειψη, τους σχετικούς κινδύνους, μια εκτίμηση επιπτώσεων, συστάσεις και τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να παρακολουθεί με έγκαιρο και αποτελεσματικό τρόπο τα ευρήματα των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου και να απαιτεί τη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων. Θα πρέπει να εφαρμόζεται επίσημη διαδικασία παρακολούθησης των πορισμάτων και των διορθωτικών μέτρων που λαμβάνονται.

16 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου

139. Λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διαθέτουν ένα ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου σε επίπεδο επιχείρησης επενδύσεων, το οποίο θα εκτείνεται σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και τις εσωτερικές τους μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου, και θα αναγνωρίζει πλήρως την οικονομική ουσία όλων των εκθέσεων τους σε κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η ίδια η επιχείρηση επενδύσεων, οι πελάτες και οι αγορές της και των κινδύνων ρευστότητας, ιδίως αυτών που μπορεί να έχουν ουσιώδη αντίκτυπο ή να εξαντλήσουν το επίπεδο των διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να ενισχύει τη δυνατότητα της επιχείρησης επενδύσεων να λαμβάνει πλήρως τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την ανάληψη κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνει τους κινδύνους καθώς και τους υφιστάμενους και τους μελλοντικούς κινδύνους στους οποίους ενδέχεται να εκτίθεται η επιχείρηση επενδύσεων. Οι κίνδυνοι θα πρέπει να αξιολογούνται από «κάτω προς τα πάνω» και από «πάνω προς τα κάτω», εντός και εκτός των επιχειρηματικών τομέων, με τη χρήση συνεπούς ορολογίας και συμβατών μεθοδολογιών σε ολόκληρη την επιχείρηση επενδύσεων και σε ενοποιημένο επίπεδο. Όλοι οι σχετικοί κίνδυνοι θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου, λαμβανομένων δεόντως υπόψη τόσο των χρηματοοικονομικών όσο και των μη χρηματοοικονομικών κινδύνων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος συγκέντρωσης, οι λειτουργικοί κίνδυνοι, ο κίνδυνος ΤΠ, ο κίνδυνος φήμης, ο νομικός κίνδυνος, ο κίνδυνος συμπεριφοράς, ο κίνδυνος συμμόρφωσης σε θέματα καταπολέμησης της ΝΕΠΔ/ΧΤ και άλλων οικονομικών εγκλημάτων, κίνδυνος ΠΚΔ και οι στρατηγικοί κίνδυνοι.

140. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει πολιτικές, διαδικασίες, όρια κινδύνου και συστήματα ελέγχου κινδύνου τα οποία διασφαλίζουν επαρκή, έγκαιρο και συνεχή εντοπισμό, μέτρηση ή αξιολόγηση, παρακολούθηση, μείωση και αναφορά των κινδύνων, σε επίπεδο επιχειρηματικού τομέα, σε επίπεδο επιχείρησης επενδύσεων και σε ενοποιημένο επίπεδο.
141. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να παρέχει ειδική καθοδήγηση σχετικά με την υλοποίηση των στρατηγικών της. Κατά περίπτωση, η καθοδήγηση αυτή θα πρέπει να θεσπίζει και να διατηρεί συγκεκριμένα εσωτερικά όρια τα οποία είναι σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και ανάλογα προς την υγιή λειτουργία, τη χρηματοοικονομική ευρωστία, την κεφαλαιακή βάση και τους στρατηγικούς στόχους της. Το προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να διατηρείται εντός αυτών των καθορισμένων ορίων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση υπερβάσεων των ορίων κινδύνου, τίθεται σε εφαρμογή καθορισμένη διαδικασία για την παραπομπή τους σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας και την αντιμετώπισή τους μέσω κατάλληλης διαδικασίας παρακολούθησης.
142. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να υπόκειται σε ανεξάρτητη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, η οποία διενεργείται π.χ. από το τμήμα εσωτερικού ελέγχου, και να επαναξιολογείται τακτικά σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, λαμβανομένης υπόψη της πληροφόρησης που προέρχεται από το τμήμα διαχείρισης κινδύνου και, εφόσον έχει συσταθεί, από την επιτροπή κινδύνου. Οι παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στα έσοδα, την αύξηση της πολυπλοκότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, του προφίλ κινδύνου ή της λειτουργικής δομής της επιχείρησης επενδύσεων, τη γεωγραφική επέκταση, τυχόν συγχωνεύσεις και εξαγορές, καθώς και την εισαγωγή νέων προϊόντων ή επιχειρηματικών τομέων.
143. Κατά τον εντοπισμό και τη μέτρηση ή την αξιολόγηση των κινδύνων, η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να αναπτύσσει κατάλληλες μεθοδολογίες, συμπεριλαμβανομένων τόσο εργαλείων ανίχνευσης δυνητικών μελλοντικών κινδύνων (forward-looking) όσο και εργαλείων ανάλυσης ιστορικού προφίλ κινδύνου (backward-looking). Τα εργαλεία θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση του πραγματικού προφίλ κινδύνου έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των δυνητικών ανοιγμάτων κινδύνου και των ανοιγμάτων κινδύνου σε σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων υπό ευρύ φάσμα υποθετικών αντίξων συνθηκών έναντι της ικανότητας ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Τα εργαλεία θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε προσαρμογή του προφίλ κινδύνου που ενδέχεται να είναι αναγκαία. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να βασίζονται σε δεόντως συντηρητικές παραδοχές κατά την ανάπτυξη των σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

144. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι τα αποτελέσματα των μεθοδολογιών ποσοτικής αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους περιορισμούς και τις παραδοχές των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων (συμπεριλαμβανομένης της σοβαρότητας και της διάρκειας της δοκιμασίας, καθώς και των υποκείμενων κινδύνων). Για παράδειγμα, οι προβλέψεις ιδιαίτερα υψηλών αποδόσεων στο οικονομικό κεφάλαιο ενδέχεται να οφείλονται σε αστοχία του υποδείγματος (π.χ. στο γεγονός ότι δεν λαμβάνει υπόψη ορισμένους συναφείς κινδύνους) και όχι στην ανώτερη στρατηγική ή στην άριστη υλοποίηση μιας στρατηγικής εκ μέρους της επιχείρησης επενδύσεων. Κατά συνέπεια, ο καθορισμός του επιπέδου του κινδύνου που αναλαμβάνεται δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε ποσοτικές πληροφορίες ή σε στοιχεία που προκύπτουν από τη χρήση υποδειγμάτων, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης μια ποιοτική προσέγγιση (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης εμπειρογνομόνων και της κριτικής ανάλυσης). Οι σχετικές μακροοικονομικές τάσεις και τα δεδομένα του περιβάλλοντος θα πρέπει να εξετάζονται ρητά για να αναγνωρίζεται η πιθανή επίδρασή τους στα ανοίγματα και στα χαρτοφυλάκια.
145. Η τελική ευθύνη για την αξιολόγηση των κινδύνων επαφίεται αποκλειστικά και μόνο στην επιχείρηση επενδύσεων, η οποία, κατά συνέπεια, θα πρέπει να αξιολογεί τους κινδύνους με κριτική σκέψη και δεν θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε εξωτερικές αξιολογήσεις.
146. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση των περιορισμών των υποδειγμάτων και των συστημάτων μέτρησης και να χρησιμοποιούν εργαλεία τόσο για την ποσοτική όσο και για την ποιοτική αξιολόγηση των κινδύνων (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης εμπειρογνομόνων και της κριτικής ανάλυσης).
147. Πέραν των αξιολογήσεων που διενεργούν οι ίδιες, οι επιχειρήσεις επενδύσεων μπορούν επιπλέον να χρησιμοποιούν και εξωτερικές αξιολογήσεις κινδύνου (μεταξύ των οποίων και εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας ή εξωτερικά υποδείγματα κινδύνου). Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση του ακριβούς πεδίου εφαρμογής των εν λόγω αξιολογήσεων καθώς και των περιορισμών τους.
148. Θα πρέπει να θεσπίζονται τακτικοί και διαφανείς μηχανισμοί αναφοράς ούτως ώστε το διοικητικό όργανο, η επιτροπή κινδύνου της, εφόσον έχει συσταθεί, και όλες οι σχετικές μονάδες της επιχείρησης επενδύσεων να λαμβάνουν αναφορές κατά τρόπο έγκαιρο, ακριβή, περιεκτικό, κατανοητό και εποικοδομητικό και να είναι σε θέση να ανταλλάσσουν συναφείς πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό, τη μέτρηση ή την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων. Το πλαίσιο για την υποβολή αναφορών θα πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο και τεκμηριωμένο.
149. Η αποτελεσματική κοινοποίηση πληροφοριών και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τη στρατηγική κινδύνου αποτελεί πτυχή ζωτικής σημασίας για το σύνολο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επανεξέτασης και λήψης αποφάσεων, και συμβάλλει στην αποτροπή αποφάσεων που συνεπάγονται ενδεχομένως ακούσια αύξηση των κινδύνων. Η αποτελεσματική οργάνωση της διαδικασίας

υποβολής αναφορών σχετικά με τους κινδύνους προϋποθέτει ορθή εσωτερική αξιολόγηση και κοινοποίηση της στρατηγικής κινδύνου και των συναφών δεδομένων κινδύνου (π.χ. ανοίγματα και σημαντικοί δείκτες κινδύνου), τόσο οριζοντίως όσο και καθ' όλο το μήκος της ιεραρχικής κλίμακας της επιχείρησης επενδύσεων.

17 Τμήματα εσωτερικού ελέγχου

150. Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια αποτελεσματική και μόνιμη υπηρεσία εσωτερικής συμμόρφωσης και, όπου ενδείκνυται και αναλογικά, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρονται στον Τίτλο Ι, μια υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου και μια υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου. Στις αρμοδιότητες των τμημάτων ελέγχου συγκαταλέγεται επίσης η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις σχετικά με την καταπολέμηση της ΝΕΠΔ/ΧΤ. Όταν οι επιχειρήσεις επενδύσεων δεν δημιουργούν και δεν διατηρούν ένα τμήμα διαχείρισης κινδύνου και ένα τμήμα εσωτερικού ελέγχου, θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν κατόπιν αιτήματος ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες που υιοθετούνται και εφαρμόζονται για ένα πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου επιτυγχάνουν αποτελεσματικά το ίδιο αποτέλεσμα με τις κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπονται στον εν λόγω Τίτλο V.
151. Όταν η επιχείρηση επενδύσεων δεν δημιουργεί ένα τμήμα εσωτερικής διαχείρισης κινδύνου (RMF) ή ένα τμήμα εσωτερικού ελέγχου (IAF), οι αρμοδιότητες αυτών των τμημάτων, όπως ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ανήκουν στο προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τις καθιερωμένες διαδικασίες και, τελικά, στο διοικητικό όργανο, το οποίο μπορεί να αναθέτει τα επιχειρησιακά καθήκοντα εσωτερικά ή εξωτερικά.
152. Με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας για την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, τα ιδρύματα θα πρέπει να αναθέτουν την ευθύνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του ιδρύματος με τις απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας και των πολιτικών και διαδικασιών του ιδρύματος σε μέλος του προσωπικού (π.χ. επικεφαλής συμμόρφωσης). Τα ιδρύματα μπορούν να ιδρύσουν ξεχωριστή υπηρεσία συμμόρφωσης σχετικά με την καταπολέμηση της ΝΕΠΔ/ΧΤ, ως ανεξάρτητο τμήμα ελέγχου. Ο υπεύθυνος για την καταπολέμηση της ΝΕΠΔ/ΧΤ θα πρέπει, όπου είναι απαραίτητο, να είναι σε θέση να υποβάλλει αναφορά απευθείας στο διοικητικό όργανο υπό τη διοικητική και εποπτική αρμοδιότητά του.

17.1 Επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου

153. Οι επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να ορίζονται σε κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο που παρέχει στον επικεφαλής του εκάστοτε τμήματος ελέγχου τις κατάλληλες εξουσίες και το κύρος που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Ο επικεφαλής των τμημάτων συμμόρφωσης, και εφόσον υπάρχουν, οι επικεφαλής των τμημάτων διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αναφέρονται και να λογοδοτούν απευθείας στο διοικητικό όργανο, ενώ και οι επιδόσεις τους θα πρέπει να αξιολογούνται από το διοικητικό όργανο.
154. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση και να αναφέρονται απευθείας στο διοικητικό όργανο υπό την

εποπτική του αρμοδιότητα, προκειμένου να διατυπώνουν προβληματισμούς και να προειδοποιούν το εποπτικό τμήμα, κατά περίπτωση, όταν οι επιχειρήσεις επενδύσεων επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεαστούν από συγκεκριμένες εξελίξεις. Η δυνατότητα αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου να υποβάλλουν αναφορές και μέσω των τακτικών διαύλων αναφοράς.

155. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διαθέτουν τεκμηριωμένες διεργασίες αναφορικά με τον διορισμό και την απομάκρυνση του επικεφαλής κάποιου τμήματος εσωτερικού ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση, οι επικεφαλής των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να απομακρύνονται χωρίς την προηγούμενη έγκριση του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.

17.2 Ανεξαρτησία των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου

156. Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου θεωρούνται ανεξάρτητα εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. το προσωπικό τους δεν εκτελεί επιχειρησιακά καθήκοντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων που προορίζονται να παρακολουθούν και να ελέγχουν τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, εκτός εάν αποδειχθεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρονται στον Τίτλο Ι για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθούν να είναι αποτελεσματικά. Σε αυτήν την περίπτωση, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να αξιολογήσουν εάν διακυβεύεται η αποτελεσματικότητα των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου τους.
- β. Όπου αυτό είναι εφικτό, διαχωρίζονται, από οργανωτικής πλευράς, από τις δραστηριότητες για τις οποίες τους έχει ανατεθεί η ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου.
- γ. οι αποδοχές του προσωπικού των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να συνδέονται με τις επιδόσεις των δραστηριοτήτων τις οποίες παρακολουθεί και ελέγχει το τμήμα εσωτερικού ελέγχου, ούτε να διακυβεύουν ενδεχομένως με άλλον τρόπο την αντικειμενικότητα των μελών του προσωπικού²⁸.

17.3 Πόροι των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου

157. Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους επαρκείς πόρους. Λαμβάνοντας υπόψη την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στον Τίτλο Ι, θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή αριθμό ειδικευμένου προσωπικού (τόσο σε επίπεδο μητρικής επιχείρησης όσο και σε επίπεδο θυγατρικών). Το προσωπικό θα πρέπει να διαθέτει

²⁸ Βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών, οι οποίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

κατάλληλα προσόντα σε διαρκή βάση και να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση ανάλογα με τις ανάγκες.

158. Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κατάλληλα συστήματα ΤΠ και υποστήριξη, με πρόσβαση στην απαιτούμενη εσωτερική και εξωτερική πληροφόρηση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Επίσης, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το σύνολο των επιχειρηματικών τομέων και των συναφών θυγατρικών που αναλαμβάνουν κινδύνους, ιδίως όσον αφορά τις θυγατρικές που είναι πιθανό να προκαλέσουν σημαντικούς κινδύνους για την επιχείρηση επενδύσεων.

18 Τμήμα διαχείρισης κινδύνου

159. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου (RMF) πρέπει να καλύπτει ολόκληρη την επιχείρηση επενδύσεων. Λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων αναλογικότητας που παρατίθενται στον Τίτλο Ι, το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους, ούτως ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζει τις πολιτικές κινδύνου και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου όπως καθορίζεται στην ενότητα 17.
160. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να έχει, όποτε απαιτείται, άμεση πρόσβαση στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και στις επιτροπές του, εφόσον έχουν συσταθεί, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της επιτροπής κινδύνου.
161. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και στις άλλες εσωτερικές μονάδες που έχουν δυνατότητες δημιουργίας κινδύνου, καθώς και στις σχετικές θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις.
162. Το προσωπικό του τμήματος διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκές επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας σε θέματα τεχνικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, καθώς και σε θέματα αγορών και προϊόντων, ενώ θα πρέπει επίσης να έχει πρόσβαση σε τακτική κατάρτιση.
163. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αποτελεί κεντρικό οργανωτικό στοιχείο της επιχείρησης επενδύσεων, το οποίο διαρθρώνεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και να ελέγχει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση της εφαρμογής αποτελεσματικών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου από την επιχείρηση επενδύσεων. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων.
164. Σε έναν όμιλο, το τμήμα διαχείρισης κινδύνου στη μητρική επιχείρηση της Ένωσης θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει μια ολιστική άποψη σε επίπεδο ομίλου για όλους τους κινδύνους και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη στρατηγική κινδύνου.

165. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρέχει συναφή ανεξάρτητη πληροφόρηση, αναλύσεις και γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων επί των ανοιγμάτων κινδύνου, να συμβουλεύει το διοικητικό όργανο σχετικά με προτάσεις και αποφάσεις που λαμβάνουν οι επιχειρηματικοί τομείς ή οι εσωτερικές μονάδες σχετικά με τον κίνδυνο και να ενημερώνει το διοικητικό όργανο σχετικά με το κατά πόσον αυτές οι πληροφορίες και οι συμβουλές συνάδουν με τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου δύναται να προτείνει βελτιώσεις σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου, καθώς και διορθωτικά μέτρα σε περιπτώσεις παράβασης των πολιτικών, των διαδικασιών και των ορίων σχετικά με τους κινδύνους.

18.1 Ο ρόλος του τμήματος διαχείρισης κινδύνου στη στρατηγική κινδύνου και στις αποφάσεις σχετικά με τον κίνδυνο

166. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να εμπλέκεται ενεργά σε πρώιμο στάδιο τόσο στην ανάπτυξη της στρατηγικής κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων όσο και στην εξασφάλιση της εφαρμογής αποτελεσματικών διαδικασιών διαχείρισης των κινδύνων. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρέχει στο διοικητικό όργανο κάθε συναφή πληροφορία που συνδέεται με τους κινδύνους προκειμένου να το διευκολύνει να καθορίσει το επίπεδο διάθεσης της επιχείρησης επενδύσεων για την ανάληψη κινδύνου. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί την αρτιότητα και τη βιωσιμότητα της στρατηγικής κινδύνου και της διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνου μεταφράζεται κατάλληλα σε συγκεκριμένα όρια κινδύνου. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί επίσης τις στρατηγικές κινδύνου των επιχειρησιακών μονάδων, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που προτείνουν οι επιχειρησιακές μονάδες, ενώ θα πρέπει επιπλέον να εμπλέκεται στη διαδικασία πριν από τη λήψη απόφασης από το διοικητικό όργανο όσον αφορά τις στρατηγικές κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου. Οι στόχοι θα πρέπει να είναι εύλογοι και να συνάδουν με τη στρατηγική κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων.

167. Η συμμετοχή του τμήματος διαχείρισης κινδύνου στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο λαμβάνονται δεόντως υπόψη. Ωστόσο, η ευθύνη λογοδοσίας σχετικά με τις ληφθείσες αποφάσεις θα πρέπει να βαραίνει τις επιχειρησιακές και εσωτερικές μονάδες του ιδρύματος και πρωτίστως το διοικητικό όργανο.

18.2 Ο ρόλος του τμήματος διαχείρισης κινδύνου στις σημαντικές αλλαγές

168. Πριν από τη λήψη αποφάσεων επί σημαντικών αλλαγών σε διεργασίες ή συστήματα ή έκτακτων συναλλαγών, το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συμμετέχει στην αξιολόγηση του αντίκτυπου των εν λόγω αλλαγών και έκτακτων συναλλαγών στον συνολικό κίνδυνο που αναλαμβάνουν η επιχείρηση επενδύσεων και ο όμιλος, ενώ θα πρέπει επίσης

να αναφέρει τα πορίσματά του απευθείας στο διοικητικό όργανο πριν από τη λήψη απόφασης.

169. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι κίνδυνοι που εντοπίζονται θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα της επιχείρησης επενδύσεων να διαχειρίζεται το προφίλ κινδύνου της, τη ρευστότητα και την εύρωστη κεφαλαιακή βάση της υπό κανονικές ή αντίξοες συνθήκες.

18.3 Ο ρόλος του τμήματος διαχείρισης κινδύνου στον εντοπισμό, στη μέτρηση, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, τη μείωση, την παρακολούθηση και την αναφορά κινδύνων

170. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει την ύπαρξη κατάλληλου πλαισίου διαχείρισης κινδύνου, καθώς και τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, τη διαχείριση και τη δέουσα αναφορά όλων των κινδύνων από τις αντίστοιχες μονάδες της επιχείρησης επενδύσεων.
171. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο εντοπισμός και η αξιολόγηση δεν βασίζονται μόνο σε ποσοτική πληροφόρηση ή σε στοιχεία που προκύπτουν από τη χρήση υποδειγμάτων, αλλά και ότι λαμβάνονται επίσης υπόψη ποιοτικές προσεγγίσεις. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να ενημερώνει το διοικητικό όργανο για τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται και για τις πιθανές ελλείψεις των υποδειγμάτων κινδύνου και της αντίστοιχης ανάλυσης.
172. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διασφαλίζει ότι εξετάζονται οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, καθώς και ότι εντοπίζονται και αξιολογούνται επαρκώς οι κίνδυνοι τους οποίους συνεπάγονται οι εν λόγω συναλλαγές για την επιχείρηση επενδύσεων.
173. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να μεριμνά ώστε όλοι οι κίνδυνοι που εντοπίζονται να παρακολουθούνται αποτελεσματικά από τις επιχειρησιακές μονάδες.
174. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να παρακολουθεί σε τακτική βάση το πραγματικό προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων και να το ελέγχει εξονυχιστικά σε σχέση με τους στρατηγικούς στόχους και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων, προκειμένου να διευκολύνει αφενός τη λήψη αποφάσεων από το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα και αφετέρου την κριτική επανεξέταση από το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.
175. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αναλύει τις τάσεις και να αναγνωρίζει τυχόν νέους ή αναδυόμενους κινδύνους και περιπτώσεις αύξησης των κινδύνων που προκύπτουν από τις μεταβαλλόμενες περιστάσεις και συνθήκες. Επίσης, θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά τα αποτελέσματα των κινδύνων σε σύγκριση με προηγούμενες εκτιμήσεις (δηλαδή

διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων – back testing) προκειμένου να αξιολογήσει και να βελτιώσει την ακρίβεια και την αποτελεσματικότητα της διεργασίας διαχείρισης κινδύνου.

176. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί τους πιθανούς τρόπους μείωσης των κινδύνων. Στην αναφορά που υποβάλλεται στο διοικητικό όργανο θα πρέπει να περιλαμβάνονται προτεινόμενα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση των κινδύνων.

18.4 Ο ρόλος του τμήματος διαχείρισης κινδύνου όσον αφορά τα όρια

177. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αξιολογεί κατά τρόπο ανεξάρτητο τις παραβιάσεις της διάθεσης ανάληψης κινδύνου ή την υπέρβαση των ορίων κινδύνου (συμπεριλαμβανομένης της εξακρίβωσης της αιτίας και της εκπόνησης νομικής και οικονομικής ανάλυσης του πραγματικού κόστους κλεισίματος, μείωσης ή αντιστάθμισης του ανοίγματος έναντι του δυνητικού κόστους διατήρησής του). Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να τηρεί ενήμερες τις εμπλεκόμενες επιχειρησιακές μονάδες και το διοικητικό όργανο και να διατυπώνει συστάσεις σχετικά με πιθανές επανορθωτικές ενέργειες. Σε περίπτωση σημαντικής παράβασης, το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να αναφέρεται απευθείας στο διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του τμήματος διαχείρισης κινδύνου να αναφέρεται σε άλλα εσωτερικά τμήματα και επιτροπές.
178. Το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαδραματίζει καίριο ρόλο ώστε να διασφαλίζεται ότι η λήψη αποφάσεων βάσει των συστάσεων του πραγματοποιείται στο κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο, καθώς και ότι οι εν λόγω αποφάσεις τηρούνται από τις αρμόδιες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρονται με τον κατάλληλο τρόπο στο διοικητικό όργανο και, εφόσον έχει συσταθεί, στην επιτροπή κινδύνου.

18.5 Επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου

179. Εφόσον έχει συσταθεί, ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να είναι αρμόδιος να παρέχει στο διοικητικό όργανο ολοκληρωμένη και κατανοητή ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, καθώς και συναφείς συμβουλές, διευκολύνοντας το εν λόγω όργανο να κατανοεί το συνολικό προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Το ίδιο ισχύει και για τον επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου της μητρικής επιχείρησης επενδύσεων όσον αφορά την ενοποιημένη κατάσταση. Όταν δεν έχει συσταθεί ανεξάρτητο τμήμα, οι αρμοδιότητες του επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου βαρύνουν το προσωπικό στο οποίο ανατίθενται οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου ή τα μέλη του διοικητικού οργάνου απευθείας.
180. Ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να διαθέτει επαρκή εμπειρογνώσια, ανεξαρτησία και αρχαιότητα προκειμένου να επανεξετάζει με κριτικό πνεύμα τις αποφάσεις που επηρεάζουν το άνοιγμα κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων. Σε περίπτωση που ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου δεν είναι μέλος του

διοικητικού οργάνου, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον Τίτλο Ι, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διορίζουν ανεξάρτητο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου, ο οποίος δεν έχει καμία ευθύνη για άλλα τμήματα και αναφέρεται απευθείας στο διοικητικό όργανο. Σε περίπτωση που δεν είναι αναλογικός ο διορισμός προσώπου επιφορτισμένου αποκλειστικά με τον ρόλο του επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας όπως καθορίζεται στον Τίτλο Ι, ο συγκεκριμένος ρόλος μπορεί να συνδυάζεται με τον επικεφαλής του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης ή μπορεί να επιτελείται από άλλο ανώτερο διοικητικό στέλεχος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των συνδυαζόμενων καθηκόντων. Σε κάθε περίπτωση, το εν λόγω άτομο θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και ανεξαρτησία (π.χ. επικεφαλής του νομικού τμήματος).

181. Ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να είναι σε θέση να επανεξετάζει με κριτικό πνεύμα τις αποφάσεις που λαμβάνουν η διοίκηση και το διοικητικό όργανο της επιχείρησης επενδύσεων, ενώ θα πρέπει επίσης να τεκμηριώνονται επισήμως οι λόγοι για τους οποίους εγείρονται τυχόν αντιρρήσεις. Εάν η επιχείρηση επενδύσεων επιθυμεί να χορηγήσει στον επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου το δικαίωμα αρνησικυρίας κατά τη λήψη αποφάσεων (π.χ. απόφαση πιστωτικής ή επενδυτικής φύσης ή καθορισμός ορίου) σε επίπεδα κατώτερα του διοικητικού οργάνου, θα πρέπει να προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος αρνησικυρίας, τις διαδικασίες παραπομπής σε ανώτερα τμήματα της ιεραρχικής κλίμακας ή τις διαδικασίες προσφυγής, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα εμπλακεί το διοικητικό όργανο.
182. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να θεσπίζουν ενισχυμένες διαδικασίες για την έγκριση αποφάσεων επί των οποίων έχει εκφράσει αρνητική άποψη ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου. Το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνεί απευθείας με τον επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου για βασικά ζητήματα κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων που ενδέχεται να μην συμβαδίζουν με τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων.

19 Υπηρεσία συμμόρφωσης²⁹

183. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να συγκροτούν μόνιμο και αποτελεσματικό τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης για τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης, ενώ θα πρέπει επίσης να διορίζουν κάποιο πρόσωπο ως υπεύθυνο για το εν λόγω τμήμα σε ολόκληρη την επιχείρηση επενδύσεων (ο υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης ή επικεφαλής του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης). Το τμήμα συμμόρφωσης, οι πολιτικές και οι διαδικασίες θα πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με το άρθρο 22 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/565 της Επιτροπής και τις κατευθυντήριες γραμμές της ESMA σχετικά με το τμήμα συμμόρφωσης.

²⁹ Αυτή η ενότητα θα πρέπει να διαβάζεται με επιφύλαξη και σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές της ESMA σχετικά με το τμήμα συμμόρφωσης.

184. Ο ρόλος του επικεφαλής του τμήματος συμμόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας όπως ορίζεται στον Τίτλο Ι, μπορεί να συνδυαστεί με τον επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου ή, σε περίπτωση που δεν είναι αναλογικός ο διορισμός ατόμου επιφορτισμένου αποκλειστικά με αυτόν τον ρόλο, μπορεί να επιτελείται από άλλο ανώτερο διοικητικό στέλεχος (π.χ. επικεφαλής του νομικού τμήματος), υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των συνδυαζόμενων καθηκόντων.
185. Το προσωπικό του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να διαθέτει επαρκές επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας σε θέματα συμμόρφωσης και συναφών διαδικασιών, ενώ θα πρέπει επίσης να έχει πρόσβαση σε τακτική κατάρτιση.
186. Το διοικητικό όργανο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα θα πρέπει να επιβλέπει την εφαρμογή μιας άρτια τεκμηριωμένης πολιτικής κανονιστικής συμμόρφωσης, η οποία θα πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του προσωπικού. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να θεσπίζουν διαδικασία για την τακτική αξιολόγηση των αλλαγών στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τις δραστηριότητές τους.
187. Το τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να παρέχει στο διοικητικό όργανο συμβουλές σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους ισχύοντες νόμους, κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα, ενώ θα πρέπει επίσης να αξιολογεί τον αντίκτυπο που ενδέχεται να έχουν τυχόν αλλαγές του νομοθετικού ή κανονιστικού περιβάλλοντος στις δραστηριότητες και στο πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης της επιχείρησης επενδύσεων.
188. Το τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η παρακολούθηση της συμμόρφωσης πραγματοποιείται μέσω ενός διαρθρωμένου και σαφώς καθορισμένου προγράμματος παρακολούθησης της συμμόρφωσης και ότι τηρείται η πολιτική κανονιστικής συμμόρφωσης. Το τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να αναφέρεται στο διοικητικό όργανο και να επικοινωνεί δεόντως με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου για θέματα σχετικά με τον κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης της επιχείρησης επενδύσεων και τη διαχείρισή του. Το τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης και το τμήμα διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν δεόντως πληροφορίες προκειμένου να είναι σε θέση να εκτελούν τα αντίστοιχα καθήκοντά τους. Τα πορίσματα του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το διοικητικό όργανο και το τμήμα διαχείρισης κινδύνου κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
189. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα κατά της εσωτερικής ή εξωτερικής συμπεριφοράς που θα μπορούσε να διευκολύνει ή να επιτρέψει φαινόμενα απάτης, ΝΕΠΔ/ΧΤ ή άλλο οικονομικό έγκλημα και πειθαρχικές παραβιάσεις (π.χ. παραβιάσεις εσωτερικών διαδικασιών ή παραβιάσεις ορίων).
190. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματά τους να λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων τους προς τις τοπικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Σε περίπτωση

που οι τοπικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις εμποδίζουν την εφαρμογή των αυστηρότερων διαδικασιών και συστημάτων συμμόρφωσης που εφαρμόζει ο όμιλος, ιδίως εάν δεν επιτρέπουν τη γνωστοποίηση και την ανταλλαγή απαραίτητων πληροφοριών μεταξύ των οντοτήτων του ομίλου, οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τον υπεύθυνο κανονιστικής συμμόρφωσης ή τον επικεφαλής του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης της μητρικής επιχείρησης της ΕΕ.

20 Τμήμα εσωτερικού ελέγχου

191. Εφόσον έχει συσταθεί, το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο και να διαθέτει επαρκείς εξουσίες, κύρος και πόρους. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τόσο τα προσόντα των μελών του προσωπικού του τμήματος εσωτερικού ελέγχου όσο και οι πόροι του, ιδίως όσον αφορά τα ελεγκτικά εργαλεία και τις μεθόδους ανάλυσης κινδύνου που χρησιμοποιεί, επαρκούν για το μέγεθος και τις γεωγραφικές τοποθεσίες της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και για τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που συνδέονται με το επιχειρηματικό μοντέλο, τις δραστηριότητες, τη νοοτροπία αντιμετώπισης των κινδύνων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων.
192. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες. Κατά συνέπεια, το τμήμα εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να συνδυάζεται με άλλα τμήματα.
193. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει, εφαρμόζοντας μια προσέγγιση βάσει κινδύνου, να προβαίνει σε ανεξάρτητη αξιολόγηση και να παρέχει αντικειμενική βεβαιότητα όσον αφορά τη συμμόρφωση όλων των δραστηριοτήτων και των μονάδων της επιχείρησης επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης, με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και με τις εξωτερικές απαιτήσεις. Κάθε οντότητα του ομίλου θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων του τμήματος εσωτερικού ελέγχου.
194. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου δεν θα πρέπει να εμπλέκεται στον σχεδιασμό, στην επιλογή, τη θέσπιση ή την εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών, μηχανισμών και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου ούτε των ορίων κινδύνου. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει το διοικητικό όργανο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα να ζητεί στοιχεία από το τμήμα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με θέματα που αφορούν τον κίνδυνο, τους εσωτερικούς ελέγχους και τη συμμόρφωση προς τους ισχύοντες κανόνες.
195. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αξιολογεί τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και την αποδοτικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης επενδύσεων, όπως καθορίζεται στην ενότητα 15. Ειδικότερα, το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αξιολογεί:

α. την καταλληλότητα του πλαισίου διακυβέρνησης της επιχείρησης επενδύσεων,

- β. κατά πόσον οι υφιστάμενες πολιτικές και διαδικασίες εξακολουθούν να είναι επαρκείς και να συνάδουν με τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και με τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων,
 - γ. τη συμμόρφωση των διαδικασιών προς τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και προς τις αποφάσεις του διοικητικού οργάνου,
 - δ. αν οι διαδικασίες εφαρμόζονται κατά τρόπο ορθό και αποτελεσματικό (π.χ. συμμόρφωση των συναλλαγών, επίπεδο κινδύνου που προκύπτει πραγματικά κ.λπ.) και
 - ε. την επάρκεια, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται και των αναφορών που υποβάλλονται από τις επιχειρησιακές μονάδες (πρώτη γραμμή υποστήριξης), καθώς και από τα τμήματα διαχείρισης κινδύνου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
196. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να επαληθεύει ιδίως την ακεραιότητα των διαδικασιών που διασφαλίζουν την αξιοπιστία των μεθόδων και των τεχνικών της επιχείρησης επενδύσεων, καθώς και των παραδοχών και των πηγών πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται στα εσωτερικά του υποδείγματα (π.χ. υποδείγματα κινδύνου και λογιστικές αποτιμήσεις). Επίσης, θα πρέπει να αξιολογεί την ποιότητα και τη χρήση εργαλείων για τον ποιοτικό προσδιορισμό και την αξιολόγηση του κινδύνου, καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη μείωση του κινδύνου.
197. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να έχει απρόσκοπτη πρόσβαση, σε επίπεδο επιχείρησης επενδύσεων, στο σύνολο των αρχείων, των εγγράφων, των πληροφοριών και των κτιριακών υποδομών των επιχειρήσεων επενδύσεων. Στην εν λόγω πρόσβαση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται και η πρόσβαση στα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών και στα πρακτικά όλων των επιτροπών και των οργάνων λήψης αποφάσεων.
198. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να τηρεί τα συναφή εθνικά και διεθνή επαγγελματικά πρότυπα. Παράδειγμα των επαγγελματικών προτύπων που αναφέρονται εν προκειμένω αποτελούν τα πρότυπα που θεσπίζει το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών.
199. Οι εργασίες του εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να εκτελούνται επί τη βάση σχεδίου εσωτερικού ελέγχου και λεπτομερούς προγράμματος ελέγχου, σύμφωνα με μια προσέγγιση βάσει κινδύνου.
200. Θα πρέπει να καταρτίζεται σχέδιο εσωτερικού ελέγχου τουλάχιστον μία φορά ανά έτος με βάση τους ετήσιους στόχους εσωτερικού ελέγχου. Το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο.

201. Όλες οι συστάσεις στο πλαίσιο του ελέγχου θα πρέπει να υπόκεινται σε επίσημη διαδικασία παρακολούθησης από τα κατάλληλα επίπεδα διοίκησης, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και έγκαιρη υλοποίησή τους και να υποβάλλονται σχετικές αναφορές.

Τίτλος VI – διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας

202. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να καταρτίζουν σχέδιο χρηστής διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης, προκειμένου να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη λειτουργία τους και να περιορίζονται οι ζημίες σε περίπτωση σημαντικής διακοπής της επιχειρησιακής λειτουργίας.

203. Οι επιχειρήσεις επενδύσεων μπορούν να δημιουργήσουν μια ειδική, ανεξάρτητη υπηρεσία επιχειρησιακής συνέχειας.

204. Η επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης επενδύσεων βασίζεται σε διάφορους πόρους κρίσιμης σημασίας (π.χ. συστήματα ΤΠ, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, συστήματα επικοινωνίας, προσωπικό βάσης και κτιριακές υποδομές). Ο σκοπός της διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας είναι ο μετριασμός των επιχειρησιακών, χρηματοπιστωτικών και νομικών επιπτώσεων, καθώς και των επιπτώσεων όσον αφορά την υπόληψη της επιχείρησης επενδύσεων και άλλων σημαντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από μια καταστροφή ή παρατεταμένη στέρηση αυτών των πόρων και από την επακόλουθη διαταραχή των συνήθων επιχειρηματικών διαδικασιών της επιχείρησης επενδύσεων. Άλλα μέτρα διαχείρισης κινδύνου ενδέχεται να αποσκοπούν στη μείωση της πιθανότητας τέτοιων συμβάντων ή στη μεταβίβαση του χρηματοπιστωτικού τους αντίκτυπου σε τρίτα μέρη (π.χ. μέσω ασφάλισης κινδύνων).

205. Για την κατάρτιση σχεδίου χρηστής διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας, η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να αναλύει με προσοχή τους παράγοντες κινδύνου και την έκθεσή της σε σημαντικές διακοπές της επιχειρησιακής της λειτουργίας και να αξιολογεί (ποσοτικά και ποιοτικά) τη δυναμική τους επίδραση με τη χρήση εσωτερικών ή/και εξωτερικών δεδομένων και ανάλυσης σεναρίων. Η εν λόγω ανάλυση θα πρέπει να καλύπτει όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και τις εσωτερικές μονάδες της επιχείρησης επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένου του τμήματος διαχείρισης κινδύνου, ενώ θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η αλληλεξάρτησή τους. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα πρέπει να συμβάλλουν στον καθορισμό των προτεραιοτήτων και των στόχων ανάκαμψης της επιχείρησης επενδύσεων.

206. Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, η επιχείρηση επενδύσεων θα πρέπει να εφαρμόζει:

- α. σχέδια έκτακτης ανάγκης και επιχειρησιακής συνέχειας, τα οποία διασφαλίζουν ότι η επιχείρηση επενδύσεων αντιδρά δεόντως σε έκτακτες ανάγκες και διατηρεί την ικανότητα να ασκεί τις σημαντικότερες επιχειρηματικές της δραστηριότητες σε περίπτωση διαταραχής των συνήθων επιχειρησιακών της διαδικασιών και

- β. σχέδια ανάκαμψης κρίσιμων πόρων, τα οποία επιτρέπουν στη επιχείρηση επενδύσεων να επιστρέψει στις συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές σε εύλογο χρονικό διάστημα. Τυχόν υπολειπόμενος κίνδυνος από δυνητικές επιχειρησιακές διαταραχές θα πρέπει να συνάδει με την εγκεκριμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου της επιχείρησης επενδύσεων.

207. Τα σχέδια έκτακτης ανάγκης, επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να εφαρμόζονται με ιδιαίτερη προσοχή. Η σχετική τεκμηρίωση θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στους επιχειρηματικούς τομείς, στις εσωτερικές μονάδες και στο τμήμα διαχείρισης κινδύνου για το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου, και να αποθηκεύεται σε συστήματα τα οποία βρίσκονται σε χωριστούς χώρους και είναι εύκολα προσβάσιμα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η παροχή κατάλληλης κατάρτισης. Τα σχέδια θα πρέπει να υπόκεινται σε δοκιμή και επικαιροποίηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Τυχόν προκλήσεις ή αστοχίες που διαπιστώνονται κατά τη διενέργεια των δοκιμών προσομοίωσης θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να αναλύονται, τα δε σχέδια θα πρέπει να αναθεωρούνται αναλόγως.

Τίτλος VII – διαφάνεια

208. Οι στρατηγικές, οι πολιτικές και οι διαδικασίες θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη του σχετικού προσωπικού της επιχείρησης επενδύσεων. Το προσωπικό της επιχείρησης επενδύσεων θα πρέπει να κατανοεί και να συμμορφώνεται με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της επιχείρησης επενδύσεων που αφορούν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

209. Ως εκ τούτου, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να ενημερώνει και να παρέχει στα μέλη του σχετικού προσωπικού επίκαιρη πληροφόρηση όσον αφορά τις στρατηγικές και τις πολιτικές της επιχείρησης επενδύσεων με σαφήνεια και συνέπεια, τουλάχιστον στο επίπεδο ιεραρχίας που απαιτείται για την εκτέλεση των συγκεκριμένων καθηκόντων τους. Η εν λόγω ενημέρωση μπορεί να παρέχεται μέσω γραπτών κατευθυντήριων γραμμών, εγχειριδίων ή άλλων μέσων.

210. Σε περίπτωση που οι μητρικές επιχειρήσεις υποχρεούνται από τις αρμόδιες αρχές, δυνάμει του άρθρου 44 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034, να δημοσιοποιούν σε ετήσια βάση μια περιγραφή της νομικής δομής και διακυβέρνησης και της οργανωτικής δομής του ομίλου επιχειρήσεων επενδύσεων, η εν λόγω πληροφόρηση θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις οντότητες εντός της διάρθρωσης του ομίλου, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2013/34³⁰, ανά χώρα.

211. Η εν λόγω δημοσίευση θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

³⁰ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

- α. μια επισκόπηση της εσωτερικής οργάνωσης της επιχείρησης επενδύσεων και της διάρθρωσης του ομίλου, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2013/34, και των αλλαγών που επέρχονται σε αυτές, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων διαύλων αναφοράς και αρμοδιοτήτων,
- β. τυχόν σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από την τελευταία δημοσίευση και την ημερομηνία κάθε σημαντικής αλλαγής,
- γ. νέες νομικές δομές, δομές διακυβέρνησης ή οργανωτικές δομές,
- δ. πληροφορίες σχετικά με τη δομή, την οργάνωση και τα μέλη του διοικητικού οργάνου, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των μελών του και του αριθμού των μελών που χαρακτηρίζονται ως ανεξάρτητα, με προσδιορισμό του φύλου και της διάρκειας της εντολής κάθε μέλους του διοικητικού οργάνου,
- ε. τις κυριότερες ευθύνες του διοικητικού οργάνου,
- στ. έναν κατάλογο των επιτροπών του διοικητικού οργάνου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα, καθώς και τη σύνθεσή τους,
- ζ. μια επισκόπηση της πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων που εφαρμόζεται στην επιχείρηση επενδύσεων και στο διοικητικό όργανο,
- η. μια επισκόπηση του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου και
- θ. μια επισκόπηση του πλαισίου διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας.

Παράρτημα I – Πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη μιας πολιτικής εσωτερικής διακυβέρνησης

Σύμφωνα με τον Τίτλο III, κατά την τεκμηρίωση των πολιτικών και των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης, οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες πτυχές:

1. Εταιρική σύνθεση
 2. Δομή του ομίλου, κατά περίπτωση (νομική και λειτουργική δομή)
 3. Σύνθεση και λειτουργία του διοικητικού οργάνου
 - α) κριτήρια επιλογής, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία
 - β) αριθμός, διάρκεια εντολής, εκ περιτροπής εναλλαγή, ηλικία
 - γ) ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού οργάνου
 - δ) εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου
 - ε) μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού οργάνου
 - στ) εσωτερικός καταμερισμός των καθηκόντων, κατά περίπτωση
 4. Δομή διακυβέρνησης και οργανόγραμμα (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
 - α) εξειδικευμένες επιτροπές
 - i. σύνθεση
 - ii. λειτουργία
 - β) εκτελεστική επιτροπή, ενδεχομένως
 - i. σύνθεση
 - ii. λειτουργία
 5. Πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις
 - α) επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνου
 - β) επικεφαλής του τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης
 - γ) επικεφαλής του τμήματος εσωτερικού ελέγχου
 - δ) οικονομικός διευθυντής
 - ε) άλλα πρόσωπα που κατέχουν καίριες θέσεις
 6. Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου
-

- α) περιγραφή κάθε επιμέρους τμήματος, συμπεριλαμβανομένων της οργάνωσης, των πόρων, του κύρους και των εξουσιών του
7. Περιγραφή της στρατηγικής κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου
8. Οργανωτική δομή (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
- α) λειτουργική δομή, επιχειρηματικοί τομείς και κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθυνών
 - β) εξωτερική ανάθεση
 - γ) φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών
 - δ) γεωγραφικό εύρος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
 - ε) παροχή υπηρεσιών βάσει του καθεστώτος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών
 - στ) υποκαταστήματα
 - ζ) θυγατρικές, κοινοπραξίες κ.λπ.
 - η) χρήση εξωχώριων κέντρων
9. Κώδικας δεοντολογίας και συμπεριφοράς (με αντίκτυπο στον όμιλο, κατά περίπτωση)
- α) στρατηγικοί στόχοι και εταιρικές αξίες
 - β) εσωτερικοί κώδικες και κανονισμοί, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας
 - γ) πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων
 - δ) καταγγελία δυσλειτουργιών
10. Κατάσταση της πολιτικής εσωτερικής διακυβέρνησης, με ημερομηνίες
- α) εκπόνηση
 - β) τελευταία τροποποίηση
 - γ) τελευταία αξιολόγηση
 - δ) έγκριση από το διοικητικό όργανο.

